Ն. 4288 1880 ՓԵՏՐՎԱՐ 20 ՇԱԲԱԹ — ԵՐՄԻՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 3 ՄԱՐՏ ՇԱԲԱԹ Ն. 4288

ԳԻՆԸ

Իսթանպոլ եւ ին

Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 10
Ալթը այ, " 5
Իւչ " 2 1/2

Թաշրալար իչին

Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 12
Ալթը այ, " 6
Իւչ այ, " 3

Բոսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 40 փարա մէհիտ

Պանծալի Էջմիածին

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵՍԱ

ՌԷՊԻ ԻՎ ԷՎՎԷԼ ՀԳ 1297 — ՇՈՒՊԱԹ 20 1295

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղրշ
Իքինճի " " " 2 ղրշ
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղրշ

Իլան սրբասացա գանուլմասան իլա նաթ ու ճիթապաթը սաթը 5 ղրշ

Մէքթուպլար Կ. Թ. Փանոսեան իմինէ եաղըլը։

Իսթանպոլտա, Գալաթասա Բէնչէնպիհ-պազարընտա Իբսի խանընտա Ն. 41։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 1 մարտ.

Աթինատան Թայմս զազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

«Պապը Ալինին իթթիխաղ էյլէտիյի մէպլէքի իւզէրինէ, Եուանն հիւքիւմէթի տէվլէթը Ալիեէ վէ Եուանիսթան հուտուտը հագգընտաքի միւզաքէրաթը գաթէ գարար վիրիպ, Պէրլին մուահէտասինի իմզա իտէն տէվլէթլէրէ, մուավէնէթլէրինի թալեպ իթմէք իւզրէ պիր թահրիրաթը ումումիէ իրսալ իթմիշ տիր։»

Պէրլին, 1 մարտ

Միլլէթ մէճլիսինտէ հարպիէ նազըրը մուախարէն թագտիմ օլնան «սաքէրի նիզամնամէսի լայիհասընը, Ալմանեաը, սաքէրիճէ գումրու տէվլէթլէր իլէ պիր տէրէճէտէ թութմագ մագսատինէ մէպնի թանզիմ օլընըպ մուհարեպէ մագսատի իլէ թէրթիպ իտիլմէսի օլսըղընը պէեան իտէրէք, մէզքիւր նիզամնամէ լայիհասընը միւտաֆաա իթմիշ տիր։

Պէրլին, 1 մարտ

Միլլէթ մէճլիսինտէ գոնթ Մոլթքէ գավանինի ճէտիտէյի սաքէրիէյի միւտաֆաա իթտիյի սըրատա, պունլարընը, Ալմանեաճա, իլերուտէ պիր չոգ թարաֆլարտան վուգու պուլմասը միհթէմէլ օլան հիւճումլարա գարշը քէնտիսինի մրտաֆաա իչին լազըմ օլսըղընը պէեան, վէ գավանինի մէզքիւրէնին գապուլի, Էրբրա սուլհընընը պագասը իչին պիր թէէմինաթ օլաճաղընը իլավէ էյլէմիշ տիր։

Կազէթ տը լ'Ալմաներ տիւ Նոր զազէթասը, Թայմընը, իլերուսինի ֆէնա կէսաթէրէն պէնտէրինի ճէրհ իլէ, Ֆբրանսա իլէ Ալմանեա պէյնինտէ հիւանի մինասէպաթ մէվճուտ օլսըղընը պէեան իտիեար։

Բոմա, 1 մարտ

Դրալ հազրէթլէրի, Խրտիվի սապէգ իսմայիլ փաշա հազրէթլէրինի պու կիւն գապուլ իթմիշ տիր։

Բարիս, 1 մարտ

Պու կիւն պօրսատա Ֆրանսըզ ֆոնտլարընընն լիգիտասիօնու գալայ օլտու, բրբորլար միթատիլ իտի։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սէլանիք վիլայէթի վալիլիյի, Սիվաս վիլայէթի վալիսի սապէգ Ասպիտին բաշա հազրէթլէրինէ.

Սիվաս վիլայէթի վալիլիյի, Մամուրէթ իւլ ազիզ միւթասարրըֆը սապէգ Հագգը բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ալտընընմըշ մալիւմաթը մախսուսէեէ կէօրէ, պունատան պէօյլէ, վալիլէր վէ միւթասարրըֆլար, վէ գայմագամլար նասպընտա ըիւթպէյի թէշրիֆաթիէեէ պագըլմաեընը, ըիւթպէյի իգթիտարը գաթիէեէ պագըլաճագ, վէ պիր վալի վալիլիքտէ իպրազը էհլիեէթ ու խըտմէթի իտէմէտիյի հալտէ, միւթասարրըֆլըղա, վէ անտէ տախի մաթլուպը վէճհլէ էսէրը ըէվիեէթ իպրազ իտէմէտիյի լթագտիրտէ գայմագամլըղա լթայեին օլընապիլէճէք տիր։ (Վաքթ)

—Իթալեանընն աեան մէճլիսի ազասընտան Մ. Գանեօլա, էվվէլսի կիւն Տէրիսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Տէրիսաատէթ Ֆրանսա գոնսօլօսու Մ. Տօպլիեի, Իսկէնտէրիեէ պիրինճի սընըֆ գոնսօլօսլուղունա թայեին գելընմըշ տըր։

Իսթանպոլ Ֆրանսըզ գոնսօլօսլուղու, իքինճի սընըֆ գոնսօլօսլուգլարտան մաատուտ տըր։

—Նաֆիա նէզարէթի տայիրէսի էսկի զապթիեէյտայիրէսինին եէրինէ նագլ օլունաճաղընտան, մէզքիւր տայիրէ թամիր իտիլմէքտէ տիր։

—Բազար կիճէսի Իսկիւտարտա վուգու պուլան հարիգտէ, եալընըզ պիր քէօշք միւհթէրէք օլմուշ տուր։

—Բազար ադշամը մապէյնի հիւմաեունտա, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն, Ֆրանսա սէֆիրի հազրէթլէրինէ պիր զիեաֆէթ վերիլիպ, մէզքիւր զիեաֆէթտէ Պլագպէյ, Միշէլ բաշա, վէ Մ. Ժ. Զարիֆի հազրը պուլունմուշլար տըր։

—Տէրիսաատէթ Ալմանեա սէֆիրի գոնթ Հացֆէլտին, եագընտա Բրուսիա խարիճիեէ նէզարէթինէ թայեին գելընճաղը մուհագագ կէօրիւնտիկիւ զազէթալարտա օգունմուշ տուր։

—Հիւքիւմէթի Սէնիյյէ հիսապընա օլարագ սիբարըշ իտիլմիշ օլան քիւլիեէթլի Մարթինի Հէնրի թիւֆէնկի իմալընա նէզարէթ իթմէք իւզրէ Ամերիգաեա կէօնտէրիլմիշ օլան ալթը նէֆէր Օսմանը զապիթանը, Մարսիլիա բոսթասընա Տէրիսաատէթէ ավտէթ վէ մուվասալէթ իթմիշլէր տիր։

—Օն պիրինճի վէ օն իքինճի տայիրէյի պէյէսիէլէրտէքի մուհաճիրին իչին իեանէ տէվշիրմէքլիկէ մէմուր օլան Դավաֆեան Աբրահամ էֆէնտիեէ, տէօրտիւնճիսընընքիտան պիր գրթա Մէճիտիեէ նիշանը իթա պույրուլմուշ տուր։

—Խասսէթէն Բում միլլէթինէ մախսուս օլմագ իւզրէ, պիր պասմախանէ քիւշատը նիեէթիյլէ, Մ. Տէմէթրիուս Սկութա թարաֆընտան լազըմ կէլէն ալէաթ ու էտվաթ Բում բանթրիպխանէսինէ իհսատա օլունմուշ տուր։

Լօնտրատա իգամէթ իտէն Մ. Միշէլ Զարիֆի, Մ. Սկութանընն մէզքիւր թէշէպպիւսինտէն խապէրտար օլմաեարագ, այնի նիեէթլէ 1000 լիրա իհսատա իյլէմիշ տիր։

—Եանեատան Ֆար տիւ Պոսֆոր զազէթասընա եաղըլըզընա կէօրէ, շէհրի մէզքիւր թիւճճարընտան պիր Եէհուտի, Սահատատ խակէլէսինէ կիթմէքտէ իքէն, Արնավուտ էշգբեասը թարաֆընտան տերտէսթ իտիլիպ, 1500 լիրասը ախզ օլունմուշ տուր։ Պատէհու էշգբեաեը մէրգումէ, մէրգումուն ըիֆագաթընտա պուլունան գաթըրճըեը էօլտիւրիւպ, 350 լիրա գըյմէթլինտէ կրուբօլարընը ալմըշլար տըր։

—Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն թուլումպաճը ալայը միրալայը գոնթ Զէյնեիեէ 100 լիրա իհսատա օլունտուղունու եազմըշ իսէք տէ, պու հավատխին ասլը օլմատըղը, միւմտիլէյհ թարաֆընտան զազէթալարա վերիլէն պիր մէքթուպտան անլաշըլմըշ տըր։

—Կօսինէնին միւպատէլէսի մէսէլէսինէ տայիր Պապը Ալիճէ վերիլիպ, հուզուրը հազրէթի Բատիշահիեէ արզ օլունան գարարընն տիւնքի կիւն իրատէյի սէնիյյէսի շէրէֆուտուր օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Իեանէյի մուհաճիրին իչին վէրիլէն պայտա չէքիլէն գուրատա, պիրինճի իքրամիեէ օլան մուրասա պրօշ Մ. Գամբրաեա չըգմըշ տըր։

—Պու կիճէ եարը կիճէեէ գատար Բէթրէսպուրկան հիչ պիր թէլէկրաֆ խապէրի ալընամադը տըր։

—Ֆար տիւ Պոսֆոր զազէթասընընն բիվաեէթինէ կէօրէ, Ալմանեա տէվլէթի թէպասընտան պիր թաճիր, չըգան հաֆթա Սէլանիք գաեալարընտա պիր ֆըրգա հայտուտլար թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ, վէ պիր միւտտէթի մուայեէնէտ, պէտէլի 100 լիրաեա պալիղ օլապիլէճէք պիր թագըմ էշեաեը թէտարիք վէ անլէրէ թէսլիմ իտէճէկինի եէմին իլէ վատ իթմէսի իւզրինէ սալը վերիլմիշ տիր. ֆագաթ, էկէր մէզքիւր վատինի իճրա իթմէզ իսէ, հէր նէրէսէ պուլունսա, քէնտիսինէ պիր ֆենալըգ իտիլէճէկի, էշգբեաեը մերգումէ թարաֆընտան թէհտիտ օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր զազէթանը թէէմին իթտիկինէ կէօրէ, Տէրիսաատէթ Ամանեա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը գոնթ տը Բատօլինսքի, վուգուաթտան խապէրտար օլունճա, մէրգում Ամանեալը թաճիրին ախզ ու կիրիֆթինտէն եախսա վագը օլան թէհտիտտէն պիր ֆենալըգ եախսա զարար զիեան վուգունտէ, պունուն մէսուլիեէթի հիւքիւմէթէ այիտ օլաճաղընը Պապը Ալիեէ խապէր վիրմիշտիր։

—Պանգը Օսմանի տիրէքթօրու Մ. Ֆոսթէր, չըգան բէնչէնպիհ կիւնիւ եըլտըզ սերայը հիւմաեունա կիթմիշ իսէ տէ, օլ էնատէ զաթը հազրէթի Բատիշահի մէշղուլ պուլունտուգլարընտան, հուզուրը Շէհրիեարիեէ չըգամմըշ, վէ թարաֆը Շահանէտէն վէքեալէթէն կէօնտէրիլէն Նէճիպ բաշա, եէվմի մէզքիւրտէ միւմտիլէյհին հուզուրա չըգմասը միւմքին օլմատըղընը, պունունլա պէրապէր զաթը հազրէթի Բատիշահինին, Պապը Ալի իլէ Պանգա պէյնինտէ թէհատտիւս իտէն միւշքիլաթը եագընտա տէֆ ու իզալէ գելընճաղընը մէմուլ իթտիքլէրինի, վէ միւմտիլէյհին ֆէնենի մալիճէ օլան մալիւմաթընտան խթիֆատէ իթմէք իւզրէ ադրա սըրա քէնտիսինի կէօրմէք արզուսինտէ պուլունտուգլարընը սեօյլէմիշ տիր։

—Կէչէնտէ թօրխանէյի ամիրէտէ պասըլան պէշ բարալըգ պագըր շիմտիեէ գատար մէթալիք եէրինէ գապուլ օլընմըշ օլտուղու հալտէ, շիմտի 300 ղրուշըգ պագըր պէշլիք պիր լիրա թուրմագտա, վէ էսնաֆլար պէյնինտէ պէշ բարալըգ պագըր ալընըպ վիրիլմէմէքտէ տիր։ Պէշլիք պագըրընն պու տէրէճէ դըյմէթտէն տիւշմէսի, Տէրիսաատէթտէն պիր չոգ պէշ բարալըգ սաթընն ալընարագ վիլաեաթա կէօնտէրիլմէսի, վէ շիմտի միրի սանտըգլարընտա դապուլ օլընմամասընա համլ իտիլեեօր։

—Պիր իքի կիւն էվվել, Մայր եկեղեցի քահանայարընտան պիրի, կիւնտիղիւն սաաթ պէշ բուսատէլերինտէ, Գումգապուտան եօգարըտա, եանե Ալի պէյ եօգուշու թէսմիյէ օլունան Օսմանը թէաթրոսու եօգուշունտան չըգմագտա իքէն, պահրիյէ ասկէրի գըեաֆէթինտէ իքի ատէմ, պիչարէնին պաշընա չուլլանարագ ֆէնա սուրէթտէ տէօյմիշլէր, վէ ճէպինտէ պուլունան պիր գաչ ղրշու իլէ սուաթընը ալարագ պըրադըպ կիթմիշլեր։

Պու էսէֆ վէ թէաճճիւպ օլունաճագ ճինայէթ իւզրինէ շունա տիգգաթ օլունսա ճայիզ տիր քի, պու եօլտա ճիւրաթլար, խայլի վագթտան պէրու, հէմ պէօյլէ կիւնտիւզիւն, վէ հէմ տէ հաֆթա ալէմ իչինտէ պիլէ վուգու պուլապիլմէքտէ, վէ ճիւրաթ իսէնլերին տախի պահրիյէ ասկէրի գըեաֆէթինտէ պուլունտուգլարը իշիտիլմէքտէ տիր. աճապա պունլար սահիհէն ասկէր մի տիրլեր, եօգսա ճինաեէթլերի իւզրինէ պիր տէ ասկէր գըեաֆէթի կիյինմէքլիք ճիւնհասընը իլավէյէ էճսարէթ իտէն պաշը պօղուգլար մը տըրլար։

—Բումէլիյի շարգի հիւքիւմէթը մահէլլէսի, Եանպօլու չըմէնտըֆէր խաթթընը, Եամպօլու Պէրդօսընա գատար թէմտիտ իթմէէ գարար վիրմիշ տիր։ Իլավէ օլընաճագ իշպու խաթթ, 120 քիլօմէթրօ ուզունլուղունտա օլուպ, ամէլիեաթը ինչաեէսի տախի, պէհէր քիլօմէթրօսու 80 պին ֆրանգա օլարագ պիր Ֆրանսըզը միւթահիւտէ իհալէ օլընմըշ տըր։

—Զարպխանէյի ամիրէտէ մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան 25 պին լիրա ղըյմէթինտէ 20 փարալըգ մէճիտիեէ գաթ օլընմըշ օլտըղընտան եագընտա թէտավիւլէ չըգարըլաճագ տըր։

—Տիւն Բուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին ճիւլուսունուն 25 ինճի սէնէսի օրմագ միւնասէպէթլէյէ, Տէրիսաատէթ լիմանընտա պուլունան Բուսիա սէֆայինինյէ սայիր պէյլիք սէֆայինի էճնէպիեէսի տօնատընը, քէզալիք տօնատընան գարաղոլ սէֆինէյի հիւմաեունտան տախի էօյլէ վագթը թօր էնտախթ օլունմուշ, վէ Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ, մապէյնի հիւմաեուն իլէ Պապը Ալի նամինա օլարագ, մէմուրը մախսուսլար իզամըյլա, թէպրիք գելընմըշ, վէ էօյլէ վագթը Բուսիա սէֆարէթխանէսի վէ գանչէլէրեասը մէմուրլարընյա թէպասը, սէֆարէթխանէնէ քիրիսէսինտէ օլունան տուատա հազրը պուլունմուշլար տըր։

—Շէյլի վագրասընտան տօպայը մահէլլի մէզքիւր գարաղոլխանէսինտէ մէվգուֆ պուլունան Օսման, Խալիլ վէ Մէհէմմէտին, մէզքիւր գարաղոլխանէտէ չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ, զապթիեէ նազընը Հաֆըզ բաշա իլէ թէրճէմանը տիվանը հիւմաեուն Միւնիր պէյ էֆէնտի հազարաթը, վէ գուրէնայի հազրէթի Շէհրիեարիտէն Մէհէմմէտ, վէ Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Պահրի պէյ էֆէնտիլէր իլէ Բուսիա տէվլէթինին Տէրիսաատէթ ժէնէրալ գոնսօլօսու վէ սէֆարէթ իքինճի թէրճէմանը Մ. Մաքիէֆ, վէ Բէթրէսպուրկ էրպապը Հայոհեեթ վէ ըիճալընտան օլուպ, միւսաֆիրէթէն Տէրիսաատէթտէ պուլունան պիր զաթ մուվաճճէհէսինտէ իճրա իտիլէն իսթինթագլարընտան անլաշըլմըշլարընա կէօրէ, Մբսթաֆա Տէլի Մէհէմմէտ, գարշըսընա չըգան իլք խրիսթիանլար իւզրինէ ամէշ իթմէկէ նիեէթ իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմիշ, վէ իւչ Պօշնագլար միանընտա զուհուր իտէն միւնազաա, Օսման վէխալիլ ազալարընն, մէրգումընն մէզքիւր նիեէթինի իճրա իթմէսինէ գարշը կէլմէյէրինտէն նէչէթ իթմիշտիր։ Պու իշին բօլիթիգաճաէհէմմիեէթի եօգ տըր, չունքի գամիլէր, իւզէրլէրինէ ամէշ իթտիքլէրի ղէվամը միշարիլէյհիմին հայիշ օլտիգգամ տիր քի, պու եօլտա ճիւրաթլար, խայլի վագթտան պէրու, հէմ պէօյլէ կիւնտիւզիւն, վէ հէմ տէ հաֆթա ալէմ իչինտէ պիլէ վուգու պուլապիլմէքտէ, վէ ճիւրաթ իսէնլերին տախի պահրիյէ ասկէրի գըեաֆէթինտէ պուլունտուգլարը իշիտիլմէքտէ տիր. աճապա պունլար սահիհէն ասկէր մի տիրլեր, եօգսա ճինաեէթլերի իւզրինէ պիր տէ ասկէր գըեաֆէթի կիյինմէքլիք ճիւնհասընը իլավէյէ էճսարէթ իտէն պաշը պօղուգլար մը տըրլար։

—Բումէլիյի շարգի հիւքիւմէթը մահէլլիէսի, Եանպօլու չըմէնտըֆէր խաթթընը, Եամպօլու Պէրդօսընա գատար թէմտիտ իթմէէ գարար վիրմիշ տիր։ Իլավէ օլընաճագ իշպու խաթթ, 120 քիլօմէթրօ ուզունլուղունտա օլուպ, ամէլիեաթը ինչաեէսի տախի, պէհէր քիլօմէթրօսու 80 պին ֆրանգա օլարագ պիր Ֆրանսըզը միւթահիւտէ իհալէ օլընմըշ տըր։

—Զարպխանէյի ամիրէտէ մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան 25 պին լիրա ղըյմէթինտէ 20 փարալըգ մէճիտիեէ գաթ օլընմըշ օլտըղընտան եագընտա թէտավիւլէ չըգարըլաճագ տըր։

—Տիւն Բուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին ճիւլուսունուն 25 ինճի սէնէսի օրմագ միւնասէպէթլէյէ, Տէրիսաատէթ լիմանընտա պուլունան Բուսիա սէֆայինինյէ սայիր պէյլիք սէֆայինի էճնէպիեէսի տօնատընը, քէզալիք տօնատընան գարաղոլ սէֆինէյի հիւմաեունտան տախի էօյլէ վագթը թօր էնտախթ օլունմուշ, վէ Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ, մապէյնի հիւմաեուն իլէ Պապը Ալի նամինա օլարագ, մէմուրը մախսուսլար իզամըյլա, թէպրիք գելընմըշ, վէ էօյլէ վագթը Բուսիա սէֆարէթխանէսի վէ գանչէլէրեասը մէմուրլարընյա թէպասը, սէֆարէթխանէնէ քիրիսէսինտէ օլունան տուատա հազրը պուլունմուշլար տըր։

—Շէյլի վագրասընտան տօպայը մահէլլի մէզքիւր գարաղոլխանէսինտէ մէվգուֆ պուլունան Օսման, Խալիլ վէ Մէհէմմէտին, մէզքիւր գարաղոլխանէտէ չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ, զապթիեէ նազընը Հաֆըզ բաշա իլէ թէրճէմանը տիվանը հիւմաեուն Միւնիր պէյ էֆէնտի հազարաթը, վէ գուրէնայի հազրէթի Շէհրիեարիտէն Մէհէմմէտ, վէ Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Պահրի պէյ էֆէնտիլէր իլէ Բուսիա տէվլէթինին Տէրիսաատէթ ժէնէրալ գոնսօլօսու վէ սէֆարէթ իքինճի թէրճէմանը Մ. Մաքիէֆ, վէ Բէթրէսպուրկ էրպապը Հայոհեեթ վէ ըիճալընտան օլուպ, միւսաֆիրէթէն Տէրիսաատէթտէ պուլունան պիր զաթ մուվաճճէհէսինտէ իճրա իտիլէն իսթինթագլարընտան անլաշըլմըշլարընա կէօրէ, Մբսթաֆա Տէլի Մէհէմմէտ, գարշըսընա չըգան իլք խրիսթիանլար իւզրինէ ամէշ իթմէկէ նիեէթ իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմիշ, վէ իւչ Պօշնագլար միանընտա զուհուր իտէն միւնազաա, Օսման վէխալիլ ազալարընն, մէրգումընն մէզքիւր նիեէթինի իճրա իթմէսինէ գարշը կէլմէյէրինտէն նէչէթ իթմիշտիր։ Պու իշին բօլիթիգաճաէհէմմիեէթի եօգ տըր, չունքի գամիլէր, իւզէրլէրինէ ամէշ իթտիքլէրի ղէվամը միշարիլէյհիմին հայիշ օլտիգգամ տիր։

ԻԼԱՆ

Արսա վէ ագար վէ միւճէվհէրաթ վէ գօնսօլիտ, շըմէնտըֆէր, վէ սայիր Թիւրք ֆօնտասու թէրհին իսէրէք, զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարընա խթիգրազ իթմէք իսթէյէնլերին, Աշրը էֆէնտի խանը օտապաշըսը Արթին աղաեա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

Պաղչէ գաբուսունտա էմթաա կէօմրիւկիւ գարշըսընտա քեային 17 նիւմէրօլու արտիյէ մաղազասընտա, պու թարիխտէն իթիպարէն, հէր նէվի էշեայի թիւճճարիյէ գապուլ օլունաճաղը կիպի, արտիյէյի մէզքիւրէեէ էշեա վազ իտէճէք օլան զաթլարտան, իսթէյէնլերէ տախի, էշեասընա նիսպէթէն գարշ ագճէ տէ վիրիլէճէկի իլան օլունուր։

12 փետրվար 1880

Պ. Բ. Ենովյան

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԲԱ.

Ալաֆ. փետրվար 17 ճի կիւնիւ Ինկիլթէրրանընն լօրտլար գամարասընտա վուգու պուլան աթիտէքի միւզաքէրաթ, շաեանը տիգգաթ օշմաղլէ, թէրճէժէսինի պէեան իտէրիզ.

ԼՕՐԴ ԿՐԱՆՎԻԼ.—Իշար իթտիկիմ մէսէլէ, մուխտիֆ թարաֆ ազասընընն զաեէթ իհթիրազլէ մէյտանա գօեաճագլարը, վէ հէյեէթի հիւքիւմէթին տախի արիզ ու ամիգ միւզաքէրաթտան սոնրա, ճէվապ վիրմէկէ մէճպուր օլտուղու մէսայիլտէն պիրի տիր։ Ֆագաթ շու սըրատա մէսուլիեէթ, մուխալիֆէթ թարաֆընա տիւշմէզ։ Պու մատտէյի էն էվվէլ մէյտանա գօեան, հիւքիւմէթին զաեէթ միւթայիտ պիր ազասը պուլունան Ֆորֆ Համիլթընն օլուպ, միւմտիլէյհ, Ինկիլթէրրանընն շըմալ ճիհէթինտէ, Նարդ մէսէլէսինտէն պահս իթտիկի սըրատա, 1856 ահտնամէսինին հիւքմիւ գարմամըշ, վէ անընն եէրինէ, տահա ալէա պիր մուահէատ, եանի Ինկիլթէրրա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ ադա օլունան մուգավէլէնամէ գայիմ օլմուշ օլտուղունու, վէ մուգավէլէնամէյի մէզքիւրուն ահքամ ու շէրայիթի, տէվլէթի Ալիեէնին իսլահաթընա միւթէալլիդ պուլունտուղունու սեօյլէմիշ տիր։

Իշպու սան մատտէ հագգընտա, շուրասը ճայի սիւալ օլապիլիր քի, մէզքիւր եէնի մուգավէլէ, էսկիսինտէն տահա իյի՞ մի տիր։ Էսկի ահտնամէ, տէվլէթի Ալիեէ հագգընտա հիչ պիր թէահիւտիւ հայիզ օլմաեըպ, հաթթա իքի պիւյիւք պահրի տէվլէթլէրին պիզէ մուավէնէթլէրինի թէէմին իյլէմէքտէ իտի, վէ մէզքիւր տէվլէթլէրտէն պիրի, հիյնի իգթիզատէ զաեէթ մուազզամ պահրի պիր տէվլէթ օլմագ հալինտէ տիր։ Իքինճի մուգավէլէեէ կէլինճէ, պու տա պիզի տէվլէթի Ալիեէ պաղամագտա, վէ տիկէրլէրին մուավէնէթի օշմագսըզընն տէվլէթի միւշարիլէյհաեը հիմաեէ վէ միւտաֆաաեա պիզի մէճպուր գելմագտա տըր։ (Բէ+ էյ, բէ+ էյ։)

Նուրասը տախի ճոի մուպահասա տբը քի, Ինկիլթերրա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ ադտ օրունան մուդավէլէ իլէ միւքէլլէֆ օրտուդումուզ վազայիֆ, լօրտ Ժօրժ Համիլթընը տէտիկի կիպի, Պապը Ալինին իճրա իտէճէկի իսլահաթտո՞ն մը մէրպութ տուր, վէ էկէր պիզիմ վազայիֆիմիզ պու սուրէթլէ թահտիտ իտիլիր իսէ, բէք չօգ էհէմմիյէթի ֆիիլիեէսի գալը՞ր մը։

Նուրասը տախի սիւալ օրունապիլիր քի, իշպու իֆատէ լօրտ Սալիսպըրի թարաֆընտան Մանչէսթէրտէ իտիլէն պազը իֆատաթ, վէ լօրտ Սունտան թարաֆընտան Լիվերբուլտա մէյտանա գօնուլան մէսէլէսը իլէ մութաբագ կէլէպիլի՞ր մի։

Ֆագաթ պունլար էօյլէ մատտէլէր տիր քի, պու կիւնքի կիւն մէյտանա չըգարմադ իսթէմէմ։ Եալընըզ չու դատարը պիլմէքլիկի արզու իտէրիմ քի, մէզքիւր 1856 ահտնամէսի հէնուզ մէրի իւլ իճրա՞ մը տբը, եօգտա տէյի՞լ մի տիր։ Լօրտ Ժօրժ տէեօր քի, տէյիլ տիր. էկէրչի մէպուսան դամարասը ազասընտան իքի նէֆէր էհլի բօլիթիգ վէ չէրիսթա աշնա զէվալթ, պիւսպիթիւն պու էֆքեար խարիճինտէ զանն օրունմասա իտիլէր, լօրտու միւմանիլէյհի բէք զիեատէ հագգը զանն իտէճէք իտիմ։

Մէճլիսի մէզքիւրտէ, էկէր զապթնամէլէր տօղրու իսէ, միւտտակիի ումումի էֆէնտի, լօրտ Ժօրժուն պիր մահքէմէ հուզուրունտա տբը կիպի պահս իթմէյիպ, իլլա ուսուլը հաղբրէ թարաֆլբսը օլան պիր ազա կիպի պահս իթտիկինի պէեան իլէ, միւմանիլէյհի սայիհէ չըգարմը, վէ տէմիշ տիր քի, 1856 ահտնամէսի շէրան մէճպուրի իւլ իճրա իսէ տէ, Պէրլին մուահէտէսինտէն ոնրա, պիր թարաֆա պըբագբլմը տբը։

Մալիեէ նազբրը տախի շէրի նօգթայի նազարը յլա, 1856 մուահէտէսինին մէրի իւլ իճրա օրտուղունու, ֆագաթ լօրտ Ժօրժուն տախի ֆիիլէն վէ սիեասէթէն հագգը պուլունտուղունու պէեան իլլէմիշ տիր։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

Զէվաթը միշարիլէյհիմիւն իֆատէլէրինէ կէօրէ, մէզքիւր մուահէտէյի միւսէլլէս տիկէր պիր ահտնամէ իլէ ասլա բէտմէն իպթալ իտիլմիշ օրմատբը իչին, տայիմա մէրի իւլ իճրա իսէ տէ, եալընըզ Պէրլին մուահէտէսիյլէ պէրթարաֆ իտիլմիշ տիր։ Պունունլա պէրապէր, մէզքիւր մուահէտէյի միւսէլլէսին պիրինճի պէնտի իլէ, իւչ տիւէլի միւթէգաիւտէ պէյնէրինտէ, Պապը Ալի մուահէտէյի մէզքիւրէտէ միւթէգաիւտ օրմատարադ, —տէվլէթի Օսմանիէէնին իսթիգլալ վէ թէմմամիէթինի, 1856 մուահէտէյի ումումիէսինտէ թայեին օրունտուղու իւզրէ, թէէմին իթմիշ տիրլէր։ Տէվլէթի Օսմանիէ, քէնտի հուտուտընը միսթէնա թութտուղումուզ հայտէ, մէզքիւր մուահէտէնին թէէմինաթը ումումիէսի թահթընտա տէյիլ տիր, վէ մէյտանտա օլան թէէմինաթ իսէ, մուահէտէյի ումումիէյի մէզքիւրէնին ագտինտէն սոնրա, տէվլէթի միշարիլէյհանա նէ եօլտա հուտուտ թայեին իթմիշ իսէ, իշթէ օլ հուտուտուն թէէմինաթընտան իկարէթ տիր։

Մուախխարէն Պէրլին մուահէտէսէյլէ, սուրէթի ահվալ թէճէտիւտ էյլէմիշ տիր։ Պու մուահէտէ իլէ, տէվլէթի Օսմանիէ իչին նէ տէրէճէէ գատար իսթիգլալիէթ վէ թէմմամիէթ սագլանաճաղընը պիլմէլիքտէ իսթիլաֆը՝ էֆքեար հասբլ օլապիլիր, լաքին քիմսէ, տէվլէթի միշարիլէյհանը՞ն թէմամիէթ վէ իսթիգլալը, 1856 սէնէսի հալինտէ պուլունտուղունու իտտա իտէմէզ։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

Մուահէտէյի միւսէլլէս, կէրչի Պէրլին գօնկրէսինէ արզ օլունմամբշ իսէ տէ, իւչ տիւէլի միւթէգաիւտէ պէյնէրինտէ պիր սուրէթի թէսվիէէ մուվաֆֆագաթ իթմիշլէր տիր քի, իճրասբզ գալմբշ օլտուղու իչին, 1856 ահտնամէսի տէ իճրատէն սագիթ օլմուշ տուր։ Մէզքիւր իւչ տէվլէթլէր, պէյնէրինտէ պիլիթթիֆագ պու եօլտա հարէքէթ իթմէլէրիյլէ, Դարատէնիզ մէսէլէսինէ տայիր 1870 սէնէսինտէ ադտ օրունան գօնֆէրանսըն, շու էսասընտան, եանի, «հուգուգբ միէլին գայտէյի էսասլեսինտէն տիր քի, հիչ պիր տէվլէթ տիւէլի միւթէգաիւտէնին բիզասբ օրմատբգճա, վէ պիր սուրէթի թէսվիէէյի տօսթանէ պուլընմատբգճա, պիր ահտնամէնին թահիւտաթընը իպթալ, եախօտ չէրայիթ ու ահքեամընը թատիլ իտէմէզ» էսասընտան շաշմամբշլար տբը։ Զի՛քր օրունան գօնֆէրանսըն բրօթոգօրունտա, մէզքիւր սուրէթի թէսվիէէյի տօսթանէնին մուահէտէ չէ.քլինտէ օրմամասը թալէպ իտիլմէ.քտէ տիր։ Էկէրչի տիւէլի միւթէգաիւտէ, թէէմինաթը միշթերէ.քէյի թէճտիտ իթմէք իսթէմիշ օլսա իտիլէր, քէնտիլէրիյլէ էվրօբանըն տիկէր տէվլէթլէրի պէյնինտէ գարարկիր օլան պիր սուրէթի ահվալի թէէմին գըլմագ իչին միւքէլլէֆ օլտուգլարբ պիր վազիֆէյի իպթալ զբՇընտա բէսմի մուահէտէ լազբմ կէլմէյիպ, վազիֆէյի մէզպուրէյի պէթէ.քրար մէվգբի իճրաեէ դօյմագ իւզրէ, եէնի պիր էվրագ թանզիմի լազբմ կէլիր իտի։

Ինկիլթերրանըն, պազը ահտնամէլէր Նիզամէն մէճպուրի իւլ իճրա օլուպ ֆագաթ բօլիթիգա ճիհէթի իլէ մէճպուրի իւլ իճրա օրմատբգլարընը էբրօբաեա պիլտիր մէսի արզու օլունաճագ, վէ էյի իպրէթ վերիճի պիր մատտէ տէյիլ տիր. մատամ քի մէսէլէ մէյտանա վազ օլունտու, պաշ վէքիլ Պիքսֆիկա հազրէթլէրինին, լօրտ Ժօրժ 1856 ահտնամէսի արթբդ մէրի իւլ իճրա տէյիլ տիր տիմէսի իլէ հազիդաթի հալի սէօյլէմիշ օլտուղունու պէնիմ իլէ գապուլ իթմէսի արզու օլընաճագ մէվատտէն տիր։ Պինապէրին, Ինկիլթերրա, Ավսթրիա, վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրինին, մէմալիքի շահանէնին թէմամիէթ ու իսթիգլալընը միւթթէհատէն վէ միւնֆէրիտէն թէէմին իչին ադտ իթտիքլէրի 1856 ահտնամէսինին հէնուզ մէրի իւլ իճրա օրտուպ օրմատբգընը պաշ վէքիլ լօրտ Պիքսֆիկա հազրէթլէրինատէն անլամագ իսթէրիմ։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

ԼՕՐՏ ՊԻԴԻՆՍՖԻԼԴ. —Միլօրտլար, ֆէսվա օրընմասան պիր մուահէտէնին հիւքմի գալմամբշ տբը տէյի իտտաա իթմէք բէք կիւճ պիր մատտէ տիր։

Տիկէր թարաֆտան չիւպհէտէն միսթաղնի օրտուղու իւզրէ, 1856 ահտնամէսինին պազը ահքեամընճա թէպէտտիւլթի վագը օրմուշ վէ ահտնամէյի մէզքիւրտ իմզա իտէն տէվլէթլէրտէն հիչ պիրի, մէզքիւր թէպէտտիւլթը նազարը էհէմմիեէթէ արմաղբընը տիկէր տէվլէթլէրե իսթար էյլէմէմիշ տիր։ Շիւպհէսիզ տիր քի, միհթերէմ գօնթբն վէ սայիրլէրին սէօյլէտիքլէրի կիպի, մէմալիքի Շահանէնին թէմամիէթ ու իսթիգլալընը թէէմին մատտէսի, վագը օլան հալլէր իւզէրինէ արթբդ ճարի օրմագ, վէ մէյտանա չու մէսէլէ չըգար, եանի, մէզքիւր ահտնամէ հալէա պագը մը տբը, վէ եախօտ տիկէր թարաֆտան պունա էօյլէ պիր թէֆսիլ վիրիլմէզմի քի, պիւսպիթիւն մուդայիր նէթիճէլէր հասբլ օլսուն։

Վուգուի հալ չու տուր քի, թէշպիհիմիզ բէք տէ միւքէմմէլ տէյիլ իսէտէ, պու կիպի ահտնամէլէր, խալի գալան լօրտ/բգլարա պէնզէր, օ լօրտլըգլար կէօրիւնմէզ, ֆագաթ պագը գալբը։

Հիւրմէթլու տօսթումմ Ժօրժ Համիլթօնուն նութգընը քէմալի մէմնունիեէթլէ գրաաթ էյլէտիմ, վէ հէր նէ գատար քէնտի էֆքեարու հիսսիաթընը քէնտի նութգը գատաբ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ իզհար իթմէզ իսէ տախի, իշպու նութգբմբ մէմնունիեէթլէ գապուլ իթթիկինի զանն իտէրիմ։ Պու մէսէլէ հագգընտա պէնիմ էֆքեարբմ չու տուր քի, 1856 ահտնամէսի հալէա մէրի իւլ իճրա օլուպ, ֆագաթ, էկէր մէզքիւր ահտնամէյի իմզալաեան տէվլէթլէր, ինկիլթերրաեա, միւճիպինճէ ամէլ իթմէսինի թէքլիֆ իտէրլէր իսէ, պէն շու իքի նօգթաեը նազարը տբգգաթա ալաճաղբմ, եանի օ ահտնամէ գանդի տէվլէթ իչին եաբբլբ իսէ, օ տէվլէթտէ վուգուպուլան թէպէտտիւլթը, վէ սանէն, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինի մէշղուլ իտէն մէսէլէսին նէ կիպի շէյ օլտուղունու։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

ԼՕՐՏ ԲԻՄՊԷՐԼԻ.—Ահտնամէյի միւսէլլէսի հալէա պագը ատտ իթտիյիմիզ հալտէ հասբլ օլաճագ մահզուրլար հագգընտա մէճլիսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ վէ տավէթ իտէրիմ։ Մէզքիւր ահտնամէ, տէվլէթը Ալիէնին թէմամիէթ ու իսթիգլալընը սուրէթը մութլագատա թահթը քէֆալէթէ ալմբշ օլմաեբզ, անճագ տէվլէթը Օսմանլիէնին, 1856 ահտնամէյի ումումիսինտէ թայեին օլընտբղը վէճճ իւզրէ, իսթիգլալ ու թէմամիէթինի թահթը քէֆալէթէ ալմբշ իտի։ Տէվլէթը Ալիեէ օ վագբի նէ հալտէ իտի իսէ, շիմտի այնի հալտէ տէյիլ տիր։ (Բ էյէ, բէ+ էյէ) Պինաէն ալէյհ, ահտնամէյի միւսէլլէսին ահ.քեամը տրթբդ մէրի օլամագ։ Պու մատտէլէր հագգընտա պէնտէն զիեատէ մալիմամթլարը պուլունան ազալար հուզուրընտա իրատը քէլամ իթմէքտէ իսէմ տէ, ահտնամէյի միւսէլլէսէ բօլիթիգա նազարմէյի մէզքիւր պիւթիւն պիւթիւնէ քէէնդէմէ.քիւն հիւքմիւնտէ տիր (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։ Մէմուլ իսէրիմ քի ումումէն էֆքեարը պու մէրքի ումումէն էֆքեարբ պու մէրքէղտէ օլաճագ տբը, չիւնքի մէզքիւր ահտնամէ կիպի մուհիմմ ահտնամէլէրին մէրի պուլունուպ, կիւնիւն հիւքիւմէթինին քէյֆինէ կէօրէ իճրա օլընբպ օլընմամասը գատաբ հէմ էյրօբա ասայիշինէ վէ հէմ Ինկիլթերրաեա մուզիրը պիր շէյ օլամազ. չիւնքի, լօրտ Պիքսֆիլտին սէօզլէրինտէն պու նէթիճէ չբգար։ Բէ.ք էյի պիլիրիմ քի մէրի իւլ իճրա օլան ահտնամէլէրի մէվգբյի իճրաեէ վազ իթմէք լազբմ կէլտիկինտէ, վազթ ու զէմանը վէ ահվալը նազարը տիգգաթա ալմագ ֆարզ տբը, ֆագաթ պիր քէֆալէթի միւթէզամմին օլան ահտնամէ արթբդ իճրա օլընամաեաճագ հալէ կէլտիկինտէ, բօլիթիգաճա վէ գաթիէն քէէնդէմէ.քիւն հիւքմիւնտէ թութուլմասը տահա զիեատէ արզու օլընաճագ մէվատտէն տիր։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

Լօրտ Սթրաթբտէն իտտաա իտէրէ.ք տէր քի ահտնամէյի միւսէլլէս, անը իմզա իտէնլէր մարիֆէթի իլէ լազվ օլընմամբշ տբը, վէ պինապէրին, հէնուզ պագը տբը։ Միշարիլէյհ չունու տախի իտտաա իտէր քի մէզքիւր ահտնամէնին տէվամը կէրէ.ք տէվլէթի Ալիեէ վէ կէրէ.ք Ինկիլթերրանըն մէնֆաաթը իչին էհէմմիեէթը ադիմի հայիզ տիր։

Լօրտ Սէլսբօրն տէր քի էանայի միղա.քէրթատա, մէսէլէ իլէ ասլա մինասէպաթը օրմաեան էֆքեարբբ պէեան իթմէք, ահտնամէյի միւսէլլէսին մէվճուտ օրուպ օրմատբ.ղը մէսէլէսինի թէֆթիշ իթմէք գայտէյի հազիգիսինտէն եիրագլանմագ տբը։ Միշարիլէյհին էֆքեարբնճա ահտնամէյի միւսէլլէսին գանօնէն մէրի, ֆագաթ ֆիիլէն զայբը մէրի իտուկինի իտտաա իթմէք մանէասբզ պիր սէօզ տիր։ Պիր ահտնամէ, անը իմզա իտէն միւլէթլէրին թահիւտաթընը հավի բօլիթիգաճա պիր գօնթրաթ տբը։ Ասբլ մէսէլէ չունտա տբը քի ահտնամէյի միւսէլլէսին ահ.քեամընը իճրա իթմէք միմքի՞ն մի տիր տէյիլ մի տիր, վէ օ ահտնամէէ էսաս օլան մատտէ, անը իմզա իտէնլէրին մուամէլէյի միւթթէհատէլերի իլէ թէպտիլ օլընմը՞շ մը տբը։

Էկէր իշ պէօյլէ իսէ, էկէր մէզքիւր ահտնամէյի իմզա իտէն տէվլէթլէր էվվելքի հալը ֆէսխ իթմէք իւզրէ իթթիֆագ իթմիշլէր, վէ 1856 ահտնամէսինին միւթէզամմին օլտուղու «թէմամիեէթ» լաֆզընը պէր թարաֆ իտէրէ.ք եէնի պիր գարար իթթիխազ իթմիշլէր իսէ, օլ վագբթ տէվլէթը Ալիեէնին թէմամիեէթ ու իսթիգլալընընը մուհաֆազասընը միւթէզամմին օլան ահտնամէյի միւսէլլէս, էն զիեատէ ահտնամէյի միւսէլլէս, էն զիեատէ ահտնամէյի միւսէլլէս։ Էն վէ գաթի սուրէթտէ ֆէսխ օլմուշ պիր ահտնամէ կիպի լազվ օլմուշ պիթմիշ տիր։ (Բէ+ էյէ, բէ+ էյէ։)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Լրագիրները հաղորդում են որ Թիւրքայ հայերի բազմաթիւ ընտանիքները վերջին յուսահատութեանը հասած՝ պատրաստ են կրօնափոխ լինել՝ իսկ մեր սեփական թղթակիցները Պարսկաստանից հաղորդում են մեզ որ Հայաստանի բազմաթիւ բնակիչները փախչում են դէպի Պարսկաստան։

Շուտով Հայաստանը բոլորովին կը դատարկվի հայերից։

Եւ այս է ցանկանում Թիւրքիան։

Այն ժամանակ ոչնչացած հայերի տեղ, Բ. Դուռը կը բնակեցնի Հայաստանում արիւնարբու չէրկէզներին և բարբարոս քիւրդերին։

Մի և նոյն ժամանակ մեզ տեղեկացնում են որ կովկասեան բազմաթիւ լեռնաբնակ մահմեդականներ անդադար փախչում են Կովկասեան սարերից և գետեղվում են Հայաստանում...

Ուրեմն մի քանի տարուց յետոյ կարելի կը լինի Հայաստանը աշխարհիս երեսից բոլորովին ջնջված համարել, կարելի կը լինի Հայաստանը միմիայն լոկ աշխարհագրական և պատմական անուն համարել...

Ուշադրութիւն ենք դարձնում այդ սարսափելի երևոյթի վրա Կ. Պոլսի դարդակագլուխ հոսսոներին, այդ տխմար ազգասէրներին, որոնք զբաղվում են ազգային ժողովի ատենաբանութիւններով, զուարճանում են կրօնական վէճերով և վիճում են, միմեանց միս ուտելով, ինչ անուն տան միացած ընկերութիւններին...

Իսկ մեր Կովկասեան հայերի մասին, որոնց միակ նպատակն է միմեանց ճնշել, մենք արժանաւորութիւնից ստոր ենք համարում խօսելն անգամ։

Գ. Ա.

(Մշ-է)

. .
.

Վանէն հասած վերջին հեռագրէ մը ցաւօք կիմանամք թէ 56 դըժբաղդ ազգայինք սովամահ մեռեր են։

Այսպիսի սրտաճմլիկ իրողութիւն մը գթասիրտ ազգայնոց ուշադրութեանը ներկայելով՝ լիայոյս եմք թէ ամեն ոք պիտի ձեռքէն եկած օգնութիւնը փութապէս նուիրել ի նպաստ մեր սովատանջ եղբարց, որ մեր ձեռնտուութենէն զատ ուրիշ յոյս չունին փրկութեան։

Երբոր դառն իրողութիւնը կը խօսի, մեր կողմէ յորդոր կարդալն աւելորդ է։

Գոհութեամբ կիմանամք թէ կայսերական կառավարութիւնը սովեալ գաւառաց և կեդրոնական մասնաժողովոյ միջև փոխանակեալ հեռագրաց ծախքը չնորհեր է։

Նմանապէս գոհութեամբ կիմանամք թէ Պատրիարքարանի կողմէ վաւերացեալ կալուածագրերն երկու օրէ 'ի վեր քաղաքապետական շրջանակներն ընդունիլ սկսեր են։

—Քարբերդի նորընտիր կառավարիչ Հագգի փաշան անցեալ օր Գումգաբուի Պատրիարքարանն իջնելով, տեսակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

—Քարբերդէն կը գրեն թէ տեղւոյն երեսփոխանական ժողովին մեծամասնութեան՝ ինչպէս նաև ժողովրդեան կողմէ քանիցս խնդրագրեր ու հանրագրեր ղրկուեր են ի Պատրիարքարան, որպէս զի իրենց առաջնորդ Դեր. Տ. Կարապետ Բագրատունի Ծ. վարդապետը Քարբերդ վերադարձուի, բայց Պատրիարքարանը մինչև այսօր ականջ չէ կախած և ոչ իսկ պատասխան մը տուած է եղեր։

Պատրիարքարանի այս ընթացքը Քարբերդի Հայ ժողովրդոց մեծ դժգոհութեան կամ մանաւանդ դրգռութեան առիթ եղած է, յորմէ, մեր թղթակցաց խօսքին նայելով, տեղւոյն Պապական և Բողոքական որսորդներն օգուտ քաղելու եռանդ են։

—Սովելոց Կեդրոնական Մանաժողովն հետևեալ տեղեկութիւնը ղրկած է մեզ ի հրատարակութիւն.

Քաղկեդոն 17 փետր. 1880

. . . Խմբագիր.

Ռոպերդեան վարժարանի Հայ աշակերտք նուիրեցին սովելոց համար 20 1/2 (քսան ու կէս) Օսմանեան ոսկի որոյ համար Կեդրոնական Մանաժողովը իւր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ։

Համարակալ Գանձապետ

Գ. Ճ. Ճ-ԼԼԿԴ-Ն Աբել Կ-ԼԵՆԿԵՆ

(Մ-Է-)

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Դեր. Խորէն Նարպէյ Սրբազանի ի Քաղաք Եաշ

(Մանր-ԴՆԷ 4282 ԲԱՅ ՆԷ-ԻԷ-ԻՆՈԷՆ Դ-ԷԲ, Ե)

Պ. քաղաքապետն Դեր. Սրբազան Աբքեպիսկոպոսին Եաշ գալը գաղղիերէն լեզուով շնորհաւորեց հետեւեալ խօսքերով։

« Դեր. Տէր Սրբազան.

« Երջանիկ եմք ընդունելու պարիսպներուն մէջ մեր բարի քաղաքակից ժողովրդոց մեծ խումբին կրօնական գլուխը, և պարծանք է մեզ արժանավայել յարգանօք ընդունելութիւններ ընել Ձեզ նման արժանաւոր Դերապատիւ Սրբազանի մը։ Ուրեմն կ'գոչեմք. — բարի եկաք մեր մէջ։

Ն. Դերապատուութիւնը իւր շնորհակալութիւնը յայտնեց Պ. քաղաքապետին ազնիւ և բարի զգացմամբ յարելով այսպէս.

« Պարո՞ն Քաղաքապետ.

« Սիրտս կ'յուզէ այն պատիւը որ ինձ կ'մատուցանէք. այս ինձի եղած մեծարանքը՝ այն հին և սուրբ եկեղեցւոյն կ'վերաբերի, զոր ես պատիւ ունիմ ներկայացնել Ձեր երկրին մէջ։ Այդչափ համակրութեամբ ընդունելութիւնը որ գտայ այս տեղ, ինչպէս նաև ամեն տեղ, բաւական ապացոյց են ինձ համար, բումէն ժողովուրդին ազնիւ բնաւորութեանը։ Իմ հայ-բումէն կրօնական որդիքս վկայ են այդ ճշմարտութիւնը հաստատելու։ Իրենց համար պարծանք է այս իրենց երկրորդ հայրենիքը։ Այս Բումանիա երկիրը՝ քաղաքակրթեալ

աշխարհի գովասանացը արժանի է ամենայն կերպով։ Պ. քաղաքապետ, խնդրեմ բարեհաճեցէք հաղորդել Ձեր քաղաքակցաց իմ շնորհակալութիւններս և անկեղծ սէրս որ իրենց երկրին համար կը տածեմ։

Նորին Գերապատուութիւնը դառնալով Պ. Լեւոն Բանօրօյօ Ոստիկանութեան պաշտօնէին, նորա ալ իւր շնորհակալութիւնները յայտնեց ըսելով. «Պարո՛ն, գոհ եմ Ձեր Աղնուութենէն որ օդոյն սաստիկ ցրտութեանը չնայելով բարեհաճեցաք այսպիսի համակրական ընդունելութիւն մը ինձ ցոյց տալ։

Նորին Գերապատուութիւնը յետոյ կայարանին առաջին կարգի սրահը մտաւ և հոն ալ պատուաւոր անձանց մեծ խումբ մը առանձին Նորին Գերապատուութեան գալուստը շնորհաւորելով իւրեանց խնդակցութիւնը յայտնեցին։ Նաեւ քանի մը վայրկեան Պարոն քաղաքապետին, Պ. Ոստիկանութեան պաշտօնէին և ներկայ գտնուող անձանց հետ խօսակցեցաւ։ Նորին Գերապատուութիւնը քանի մը հատ շքեղանշաններ կ'կրէր իւր կուրծքին վրայ, որոնցմէ նշմարեցի Օսմ. Մէճիտիէ շքանշանը և Քօմանտօրի խաչը Բօմանիոյ ասաեղ շքանշանը։

Կայարանէն Նորին Գերապատուութիւնը Ոստիկանութեան Պ. պաշտօնէին և Հայ հասարակութեան ուղեկցութեամբ գնաց Հայոց եկեղեցին, ուր եկեղեցական պաշտօնեայք զգեստաւորեալք հանդերձ երգօք դիմաւորեցին։ Եկեղեցի մտնելով Նորին Գերապատուութիւնը բեմն ելաւ իր երկրպագութիւնը մատոյց համառօտ աղօթքով, և իրեն համար պատրաստուած ամբոնին վրայ հանգչելով, մտիկ ըրաւ հետեւեալ ուղերձը զոր ուսուցիչն (բրօֆէսսէ) Պ. Խաչերես՝ որ Գարագաշեան վարժարանին տէր և Տնօրէնն է, հայերէն լեզուաւ արտասանեց.

«Գերաշնորհ և իշխանազուն Հայր սրբազան.

«Ձեր Սրբազնութեամբ անձկալի անձին այս քաղաքս պանդխտացեալ Աբրահամն որդւոց քով գալուստը, այժմ այս մեր Հայասաանեայց Ս. եկեղեցւոյ մէջ ձեր հոգենչյալ հովուապետական ցանկալի և քաղցր ներկայութիւնը, մեզ ամենեցուն ի սուրբ Տաճարս Ժողովեալ զաւակդ մեծաց և փոքունց անպատմելի ուրախութիւն նուիրեց։

«Այո՛, Գերապատիւ Սրբազան Հայր, մեծ և սիրելի օր է այսօր մեզ համար, ըստ որում մանաւանդ քանի մը ժամանակէ Ռումանիոյ երկիրս Ձեր թանկագին անձին անցնելը լսելէ ի վեր՝ անհամբեր սրտիւս այս ձեր պանծալի այցելութեանը կըսպասէինք։ Փա՛ռք սրեմն Ամենողորմ Ստեղծողին՝ որ այսօր զմեզ ձեր սրբազնութեան անձկալի տեսութիւնը վայելելու արժանացոյց։ Վասն զի գիտեմք և վստահ եմք որ ձեր քաղցր, խմաստնալից, ազգասիրական և շնորհալի խօսքերը՝ զօրաւոր արձագանք մը պիտի հայթայթեն իւրաքանչիւր Հայուն սրտին մէջ։ Ձեր պերճիմաստ խօսքերը կըսեմ, Հայութեան և ազգասիրութեան ոգին արծարծելով, իրը ճառագայթ արեգական իւրաքանչիւր Հայուն սրտին մէջ պիտի թափանցին ի լուսաւորութիւն Ազգիս։

«Այո՛, Տէ՛ր Սրբազան, կարօտ եմք, շա՛տ կարօտ եմք ձեր լուսասփիւռ խրատներուն, ձեր խոհական քաջալերութեանց, որպէս զի եթէ մեր լուսաւորչական կրօնքը կարող եղանք և եմք անխախտ և անսասան պահպանել, մեր ազգային ոգին ու լեզուն ևս անխախտ և անսասան կարող լինեմք բռնել և պահել, և նոյն անքակտելի կապերով մեր յաջորդացը թողուլ։

«Երեւելի և հանդիսական օր է կըսեմ այսօր, և մեր Ս. եկեղեցւոյն ևս և դպրոցներնուս յիշատակարաններուն մէջ՝ Գեր. Խորէն Նարպէյ Սրբազան Հօր իշխանին Լուսինեան սիրալիր և անմոռանալի անունը՝ ոսկեզօծ տառերով պիտի նշանակեմք, վասն զի այս առաջին անգամն է որ այսպիսի վեհ և բարձրապատիւ անձ մը, այսպիսի հոգեշնորհ և ուսումնասիրալ հովիւ մը տեսնելու և նորա գեղեցկահիւս խօսքերը լսելու կարժանանամք։

«Բարի՛ եկաք ուրեմն ո՛վ իշխանազուն և սրբազան հայրդ մեր հոգեւոր, բարի՛ եկաք ո՛վ գեր. և պերճիմաստ Քարոզիչդ մեր։ Օրհնեա՛լ է գալուստն ձեր յայսմ քաղաքի և ի Ս. Տաճարս։ Եւ մեք աստանօր ժողովեալ Հայկեան զաւակունք ձեր՝ բազկատարած դիմաք ձեր սրբազնութեան հոգենչյալ օրհնութիւնը մաղթելով, անկեղծ և եռանդուն ոգւով և սրտիւ մտրեբան կ'գոչեմք.՝

«Կեցցէ՛ Գերաշնորհ Խորէն Սրբազան Նարպէյ Իշխանն Լուսինեան . . . կեցցէ՛ Հայաստան, թանկագին հայրենիքն մեր, որուն ծոցէն այսպիսի գեր ի վերոյ ուսումնաղարդ վեհ անձ՝ մը մեզ ընծայեցաւ։ Կեցցե՛ն Վեհափառ Կարողոս Իշխանն և ազնուասիրտ Եղիսաբէթ Իշխանուհին նորա, որք արժանավայել սիրով և համակրութեամբ՝ մեր սրբազանն և բարձրատիճան հիւրը պատուեցին և գրկեցին։

«Կեցցէ՛ Ռումանիա երկրորդ հայրենիքն մեր, որուն հողին վրայ այսքան դարերէ ի վեր մեր նախնիքը և այժմ մեք ևս հիւրընկալութիւն վայելելով, այսօր՝ ո՛վ հոգեշնորհ Սրբազան հայրդ մեր զՁեզ տեսնելու և Ձեր սուրբ Անը համբուրելու կ'արժանանամք։

Ի դիմաց ազգ. հարկթ. քգրս.
Խաչերես Գարագաշեան

«Եաշ 10 յունվ. 1880.

(Շարունակելի)
(Լրտէր)

ՆԷՎԻՅԷ

Մարսիլեա զաղէթալարքնտան պիրիսինտէ օգունմուշ տուր.

1878 սէնէսի մարտ այք 25 ինճի կիւնիւ Լօրէն նամքնտա պիրիսի, Մէսաժրի Մարիթիմ գումբանեասը վաբօրլարքնտա տէօրթ սէնէ իրտամէթ իթթիքտէն սօնրա Զինտէն Մարսիլեասա կէլիպ, հէնուզ 16 1/2 եաշընտա պուլունան Մէրանի նամքնտա պիր մատմուազէլ իլէ էվլէնմիշ, վէ արասը չօգ սիւրմէյիպ զէվճէսի իլէ պէրապէր Լիսն չէհրինէ կիթմիշ տիր։ Մէրգում չէհրը մէզիւրտէ զէվճէսինին սատագաթը հագդընտա չի պէհեթ զահիպ օլարագ, «ասիա սիւլֆիրիք» նամ էճզա իլէ զէվճէսինին թէքմիլ վիճուտինի պէրպատ իթմէեէ գարար վիրմիշ, վէ պիր կիճէ, զէվճէսինին ուեուտուզու սրբատա եաթաղը իւզէրինէ իքի լիթրաեա եագէն «ասիա սիւլֆիւրիդ» տէօքիւպ, թէքմիլ եաթագ եանմըշ, վէ պիչարէ գատքն թարիֆի նագապիլ սուրէթատէ վիճուտի խուրտէխաշ օլտուգտան սօնրա թէսլիմի ըուհ իթմիշտիր։ Պատէհու մէրգումէնին զէվճի, պիր պիրախանէտէ թաամ իթթիքտէն սօնրա, հիւքիւմէթէ կիտիպ զէվճէսինի էօլտիւրտիյինի պիլմիրմիշ, վէ մուհաքէմէտէ հէր նէ գատար իշպու ճինաեէթի, գբսդանճլըքնտան նաչի իճրա իյլէտիկինի սէոյլէմիշ իսէ տէ, մահքէմէ պունու էօզիւր մագամքնտա գապուլ իթմէեէրէ քմէրգումբ միէպպէտէն քիւրէեէ հիւքմ իյլէմիշ տիր։

—Նասրլրի մալիւմ տիւր, էւրօքանրն էքսէր մահէլլէրինտէ էօլիւլէրի էօլտիւքտէն իքի կիւն սօնրա տէֆն իտէրլէր։ Պու քէրէ Զվիցէրինին Վբվէյ չէհրինտէ ատամքն պիրի էօլիւպ իքի կիւն սօնրա տէֆն իթմէք իչին թապուրթա վազ իտիլտիյի սբրատա կէօզլէրինի աչբպ աեաղա գալգմբշ տբր։

—Կէչէնտէ Իթալեա գրալը վէ գրալիչասբ արապա իլէ սարայա կիթտիքլէրի սբրատա Բասավանթի նամքնտա պիր կէնճին գրալը միւշարիէյհ իւզէրինէ բբվօլվբր պօշալթբպ վէ գուրշունքն միւշարիէյհէ թէսատիւֆ իթմէտիյի մալիւմ տիւր։ Գրալիչա հագրէթլէրի, մէգքիւր սույի գատ էնսասքնտա զիեատէսիյլէ գօրգարագ իւզէրինէ պիր նէվի խասթալբգ կէլիպ, կիւեա քէնտիսինի գօվալամագտա տբրլար կիպի զանն իտէրէք քիմսէ իլէ գօնբշնագ խթէմէմէք քտէ տիր։ Պու հալտէն, միւշարիէյհանքն ագբնա խբֆֆէթ կէլիր տէյի գօրգուլուեօր իմիշ։

—Պու քէրէ Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսքնքն հիյնի քիւշատինտէ գրալիչա հագրէթլէրինին պաշքնտա թաշքտբզբ թաճ հագդքնտա էւրօքա զաղէթալարքնտա պէրվէճճի ատթի թաֆսիլաթ օգունմուշ տուր, շէօյլէ քի, մէզքիւր թաճ իւզէրինտէ, պէօյիւք վէ քիւչիւք 3 պին 800 թաշ, եանի, 3,411 բօզա վէ տիւշ էլմաս, 277 ատէտ զիգբյմէթ ինճի, 16 կէօք եագութ, 11 զիմբրիւտ, վէ 17 եագութ պուլունմագտա տբր։

—Բարիս զաղէթալարքնտան պիրիսինտէ օգունմուշ տուր.

Սէն Վէնսան տբ Բօլ մահէլլէսի էհալիսինտէն Ս. նամ զէվճ ու զէվճէ, պէշ այբգ օլան պիր գբ՛ասբրքնբ քէնտի եաթագլարքնտա եաթբրմաեբ ֆէնա պիր ատէթ իթթիխազ իթմիշլէր իտի։ Բէնճէնպիհ սապահբսբ ուեանտբգլարքնտա, պիտիրա բուհլար գօգլաթտբրտբ։

Ժան պայկինբզբնտան աեբլտբգտան սօնրա, իլք տէֆա չու լագբրտբլարբ սէօյլէտի.

—Վա՛լիտէճիյիմ, պու մէքթուպու տիւր, վէ «դբ՛զբմ» եազ, զիրա գուվվէթիմ գալմատբզբնբ հիսսիտիեօրում, անճագ արզումու իճրա իթմիշ օլտուզում իչին մէնիուում։

Տիւշէս, մէքթուպուն մահֆազասբ իւզէրինէ, Պրէսթէ պահրիեէ օֆիչեարլարքնտան օլան մարքի Բէնէ տբ Բիեճինին իսմինի եազտբ։ Ժան, մէզքիւր ատրէսի օգունմագ իսթէտի, վէ Բընէ իսմինի կէօրտիւկինտէ թէպէսսիմ իթտի, վէ պատէհու,

—Սէվկիւլիւ վալիտէմ, տէտի, բօսթա իլէ բէք կէճ կիտէր, վէ պէնիմ տէ պէքլէմէեէ վագթիմ եօք տուր։ Իմտի, էկերչի պէնի սէվէրսէն, էմի էթ քի, խբզմէթքէարլարբմբզտան էն սատբգբ պիր պէյկիրէ սիւար օլբպ, վէ հէր կիւնա ֆէտաքեարլբզբ իտէրէք, պիր ան էվվէլ մահէլլի մագսուտէ վասբլ օլսուն, զիրա միւլահազա էթ քի, պու տիւնեատա պէնիմ էն սօն արզում վէ սէպէպի մէսէրլէթիմ պու տուր։

—Դբ՛զբմ, տէտի մատամ տբ Սիմէօզ, սէվինճ պազէն միճիզլէր իճրա իթթիրիր։

Մուախխէրէն մէրգումէ գատքն, գբզբնբն օտասբնտան տիշարբ չբ-գբզ, պիր գաչ տագբգա սօնրա ավէթ իթտի։

Ժան, սիւալ իթմէք թարզբնտա վալիտէսինէ աթֆբ նազար իյլէմէսինտէ, մատամ տիւշէս, քէլամա ազազլէ,

—Դբ՛զբմ, տէտի, շիմտի Անթուան, բէտէրինին ախբրբնտա պուլունան արապ աթլարբնտան էն սէրի իւլ հարէքէսի իւզէրինէ օթուրարագ, եօլա չբգտբ։ Մէրգում խբզմէթքեար իլք մէնզիլի բէք սիւրաթլէ գաթ իտէճէք, վէ իքինճի մէնզիլ պաշբնա կէլտիքտէ, հայվանբնբ թէպտիլ իյլէեէճէք տիր։ Հասբլբ պիր սաաթ վէ պիր տագբգա պիլէ տուրմաեբպ, բիւզկեարբ վէ շիմշէքի պիլէ կէչէճէք տիր։

—Աճապա նէ՞ գատար զէմանտա Պրէսթէ վասբլ օլապիլիր։

—Օթուզ սէքիզ եախօտ գբրդ սաաթտա։

—Տիմէք տիր քի իւչ կիւն իլէ պիր գաչ տախի սաաթտա Բընէ Բարիզէ կէլէպիլիր։

—Շիւպհէսիզ կէլէպիլիր, գբզբմ։

—Ա՛հ, տէտի Ժան, օլ տէրէճէ եավաշ պիր սէտա իլէ քի, վալիտէսի պիլէ իշիտէմէտի, ա՛հ, Բընէնին միճիզլէր իճրա իտէճէկինի, վէ միմքինսիզ օլանբ միանքին տէրէճէսինէ իյսալ իտէճէկինի պիլիրիմ, լաքին եա՛ Բէպպ, պու իւչ կիւն բէք ուզուն տուր, վէ Բընէ-

աշխարհի գովասանացը արժանի է ամենայն կերպով։ Պ. քաղաքապետ, խնդրեմ բարեհաճեցէք հաղորդել Ձեր քաղաքակցաց իմ շնորհակալութիւններս և անկեղծ սէրս որ իրենց երկրին համար կը տածեմ։

Նորին Գերապատուութիւնը դառնալով Պ. Լեւոն Բանօրօյօ Ոստիկանութեան պաշտօնէին, նորա ալ իւր շնորհակալութիւնները յայտնեց ըսելով. «Պարո՛ն, գոհ եմ Ձեր Աղնուութենէն որ օդոյն սաստիկ ցրտութեանը չնայելով բարեհաճեցաք այսպիսի համակրական ընդունելութիւն մը ինձ ցոյց տալ։

Նորին Գերապատուութիւնը յետոյ կայարանին առաջին կարգի սրահը մտաւ և հոն ալ պատուաւոր անձանց մեծ խումբ մը առանձին Նորին Գերապատուութեան գալուստը շնորհաւորելով իւրեանց խնդակցութիւնը յայտնեցին։ Նաեւ քանի մը վայրկեան Պարոն քաղաքապետին, Պ. Ոստիկանութեան պաշտօնէին և ներկայ գտնուող անձանց հետ խօսակցեցաւ։ Նորին Գերապատուութիւնը քանի մը հատ շքեղանշաններ կ'կրէր իւր կուրծքին վրայ, որոնցմէ նշմարեցի Օսմ. Մէճիտիէ շքանշանը և Քօմանտօրի խաչը Բօմանիոյ ասաեղ շքանշանը։

Կայարանէն Նորին Գերապատուութիւնը Ոստիկանութեան Պ. պաշտօնէին և Հայ հասարակութեան ուղեկցութեամբ գնաց Հայոց եկեղեցին, ուր եկեղեցական պաշտօնեայք զգեստաւորեալք հանդերձ երգօք դիմաւորեցին։ Եկեղեցի մտնելով Նորին Գերապատուութիւնը բեմն ելաւ իր երկրպագութիւնը մատոյց համառօտ աղօթքով, և իրեն համար պատրաստուած ամբոնին վրայ հանգչելով, մտիկ ըրաւ հետեւեալ ուղերձը զոր ուսուցիչն (բրօֆէսսէ) Պ. Խաչերես՝ որ Գարագաշեան վարժարանին տէր և Տնօրէնն է, հայերէն լեզուաւ արտասանեց.

«Գերաշնորհ և իշխանազուն Հայր սրբազան.

«Ձեր Սրբազնութեամբ անձկալի անձին այս քաղաքս պանդխտացեալ Աբրահամն որդւոց քով գալուստը, այժմ այս մեր Հայասաանեայց Ս. եկեղեցւոյ մէջ ձեր հոգենչյալ հովուապետական ցանկալի և քաղցր ներկայութիւնը, մեզ ամենեցուն ի սուրբ Տաճարս Ժողովեալ զաւակդ մեծաց և փոքունց անպատմելի ուրախութիւն նուիրեց։

«Այո՛, Գերապատիւ Սրբազան Հայր, մեծ և սիրելի օր է այսօր մեզ համար, ըստ որում մանաւանդ քանի մը ժամանակէ Ռումանիոյ երկիրս Ձեր թանկագին անձին անցնելը լսելէ ի վեր՝ անհամբեր սրտիւս այս ձեր պանծալի այցելութեանը կըսպասէինք։ Փա՛ռք սրեմն Ամենողորմ Ստեղծողին՝ որ այսօր զմեզ ձեր սրբազնութեան անձկալի տեսութիւնը վայելելու արժանացոյց։ Վասն զի գիտեմք և վստահ եմք որ ձեր քաղցր, խմաստնալից, ազգասիրական և շնորհալի խօսքերը՝ զօրաւոր արձագանք մը պիտի հայթայթեն իւրաքանչիւր Հայուն սրտին մէջ։ Ձեր պերճիմաստ խօսքերը կըսեմ, Հայութեան և ազգասիրութեան ոգին արծարծելով, իրը ճառագայթ արեգական իւրաքանչիւր Հայուն սրտին մէջ պիտի թափանցին ի լուսաւորութիւն Ազգիս։

«Այո՛, Տէ՛ր Սրբազան, կարօտ եմք, շա՛տ կարօտ եմք ձեր լուսասփիւռ խրատներուն, ձեր խոհական քաջալերութեանց, որպէս զի եթէ մեր լուսաւորչական կրօնքը կարող եղանք և եմք անխախտ և անսասան պահպանել, մեր ազգային ոգին ու լեզուն ևս անխախտ և անսասան կարող լինեմք բռնել և պահել, և նոյն անքակտելի կապերով մեր յաջորդացը թողուլ։

«Երեւելի և հանդիսական օր է կըսեմ այսօր, և մեր Ս. եկեղեցւոյն ևս և դպրոցներնուս յիշատակարաններուն մէջ՝ Գեր. Խորէն Նարպէյ Սրբազան Հօր իշխանին Լուսինեան սիրալիր և անմոռանալի անունը՝ ոսկեզօծ տառերով պիտի նշանակեմք, վասն զի այս առաջին անգամն է որ այսպիսի վեհ և բարձրապատիւ անձ մը, այսպիսի հոգեշնորհ և ուսումնասիրալ հովիւ մը տեսնելու և նորա գեղեցկահիւս խօսքերը լսելու կարժանանամք։

«Բարի՛ եկաք ուրեմն ո՛վ իշխանազուն և սրբազան հայրդ մեր հոգեւոր, բարի՛ եկաք ո՛վ գեր. և պերճիմաստ Քարոզիչդ մեր։ Օրհնեա՛լ է գալուստն ձեր յայսմ քաղաքի և ի Ս. Տաճարս։ Եւ մեք աստանօր ժողովեալ Հայկեան զաւակունք ձեր՝ բազկատարած դիմաք ձեր սրբազնութեան հոգենչյալ օրհնութիւնը մաղթելով, անկեղծ և եռանդուն ոգւով և սրտիւ մտրեբան կ'գոչեմք.՝

«Կեցցէ՛ Գերաշնորհ Խորէն Սրբազան Նարպէյ Իշխանն Լուսինեան . . . կեցցէ՛ Հայաստան, թանկագին հայրենիքն մեր, որուն ծոցէն այսպիսի գեր ի վերոյ ուսումնաղարդ վեհ անձ՝ մը մեզ ընծայեցաւ։ Կեցցե՛ն Վեհափառ Կարողոս Իշխանն և ազնուասիրտ Եղիսաբէթ Իշխանուհին նորա, որք արժանավայել սիրով և համակրութեամբ՝ մեր սրբազանն և բարձրատիճան հիւրը պատուեցին և գրկեցին։

«Կեցցէ՛ Ռումանիա երկրորդ հայրենիքն մեր, որուն հողին վրայ այսքան դարերէ ի վեր մեր նախնիքը և այժմ մեք ևս հիւրընկալութիւն վայելելով, այսօր՝ ո՛վ հոգեշնորհ Սրբազան հայրդ մեր զՁեզ տեսնելու և Ձեր սուրբ Անը համբուրելու կ'արժանանամք։

Ի դիմաց ազգ. հարկթ. քգրս.
Խաչերես Գարագաշեան

«Եաշ 10 յունվ. 1880.

(Շարունակելի)
(Լրտէր)

ՆԷՎԻՅԷ

Մարսիլեա զաղէթալարքնտան պիրիսինտէ օգունմուշ տուր.

1878 սէնէսի մարտ այք 25 ինճի կիւնիւ Լօրէն նամքնտա պիրիսի, Մէսաժրի Մարիթիմ գումբանեասը վաբօրլարքնտա տէօրթ սէնէ իրտամէթ իթթիքտէն սօնրա Զինտէն Մարսիլեասա կէլիպ, հէնուզ 16 1/2 եաշընտա պուլունան Մէրանի նամքնտա պիր մատմուազէլ իլէ էվլէնմիշ, վէ արասը չօգ սիւրմէյիպ զէվճէսի իլէ պէրապէր Լիսն չէհրինէ կիթմիշ տիր։ Մէրգում չէհրը մէզիւրտէ զէվճէսինին սատագաթը հագդընտա չի պէհեթ զահիպ օլարագ, «ասիա սիւլֆիրիք» նամ էճզա իլէ զէվճէսինին թէքմիլ վիճուտինի պէրպատ իթմէեէ գարար վիրմիշ, վէ պիր կիճէ, զէվճէսինին ուեուտուզու սրբատա եաթաղը իւզէրինէ իքի լիթրաեա եագէն «ասիա սիւլֆիւրիդ» տէօքիւպ, թէքմիլ եաթագ եանմըշ, վէ պիչարէ գատքն թարիֆի նագապիլ սուրէթատէ վիճուտի խուրտէխաշ օլտուգտան սօնրա թէսլիմի ըուհ իթմիշտիր։ Պատէհու մէրգումէնին զէվճի, պիր պիրախանէտէ թաամ իթթիքտէն սօնրա, հիւքիւմէթէ կիտիպ զէվճէսինի էօլտիւրտիյինի պիլմիրմիշ, վէ մուհաքէմէտէ հէր նէ գատար իշպու ճինաեէթի, գբսդանճլըքնտան նաչի իճրա իյլէտիկինի սէոյլէմիշ իսէ տէ, մահքէմէ պունու էօզիւր մագամքնտա գապուլ իթմէեէրէք մէրգումբ միէպպէտէն քիւրէեէ հիւքմ իյլէմիշ տիր։

—Նասրլրի մալիւմ տիւր, էւրօքանրն էքսէր մահէլլէրինտէ էօլիւլէրի էօլտիւքտէն իքի կիւն սօնրա տէֆն իտէրլէր։ Պու քէրէ Զվիցէրինին Վբվէյ չէհրինտէ ատամքն պիրի էօլիւպ իքի կիւն սօնրա տէֆն իթմէք իչին թապուրթա վազ իտիլտիյի սբրատա կէօզլէրինի աչբպ աեաղա գալգմբշ տբր։

—Կէչէնտէ Իթալեա գրալը վէ գրալիչասբ արապա իլէ սարայա կիթտիքլէրի սբրատա Բասավանթի նամքնտա պիր կէնճին գրալը միւշարիէյհ իւզէրինէ բբվօլվբր պօշալթբպ վէ գուրշունքն միւշարիէյհէ թէսատիւֆ իթմէտիյի մալիւմ տիւր։ Գրալիչա հագրէթլէրի, մէգքիւր սույի գատ էնսասքնտա զիեատէսիյլէ գօրգարագ իւզէրինէ պիր նէվի խասթալբգ կէլիպ, կիւեա քէնտիսինի գօվալամագտա տբրլար կիպի զանն իտէրէք քիմսէ իլէ գօնբշնագ խթէմէմէք քտէ տիր։ Պու հալտէն, միւշարիէյհանքն ագբնա խբֆֆէթ կէլիր տէյի գօրգուլուեօր իմիշ։

—Պու քէրէ Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսքնքն հիյնի քիւշատինտէ գրալիչա հագրէթլէրինին պաշքնտա թաշքտբզբ թաճ հագդքնտա էւրօքա զաղէթալարքնտա պէրվէճճի ատթի թաֆսիլաթ օգունմուշ տուր, շէօյլէ քի, մէզքիւր թաճ իւզէրինտէ, պէօյիւք վէ քիւչիւք 3 պին 800 թաշ, եանի, 3,411 բօզա վէ տիւշ էլմաս, 277 ատէտ զիգբյմէթ ինճի, 16 կէօք եագութ, 11 զիմբրիւտ, վէ 17 եագութ պուլունմագտա տբր։

—Բարիս զաղէթալարքնտան պիրիսինտէ օգունմուշ տուր.

Սէն Վէնսան տբ Բօլ մահէլլէսի էհալիսինտէն Ս. նամ զէվճ ու զէվճէ, պէշ այբգ օլան պիր գբ՛ասբրքնբ քէնտի եաթագլարքնտա եաթբրմաեբ ֆէնա պիր ատէթ իթթիխազ իթմիշլէր իտի։ Բէնճէնպիհ սապահբսբ ուեանտբգլարքնտա, պիտիրա բուհլար գօգլաթտբրտբ։

Ժան պայկինբզբնտան աեբլտբգտան սօնրա, իլք տէֆա չու լագբրտբլարբ սէօյլէտի.

—Վա՛լիտէճիյիմ, պու մէքթուպու տիւր, վէ «դբ՛զբմ» եազ, զիրա գուվվէթիմ գալմատբզբնբ հիսսիտիեօրում, անճագ արզումու իճրա իթմիշ օլտուզում իչին մէնիուում։

Տիւշէս, մէքթուպուն մահֆազասբ իւզէրինէ, Պրէսթէ պահրիեէ օֆիչեարլարքնտան օլան մարքի Բէնէ տբ Բիեճինին իսմինի եազտբ։ Ժան, մէզքիւր ատրէսի օգունմագ իսթէտի, վէ Բընէ իսմինի կէօրտիւկինտէ թէպէսսիմ իթտի, վէ պատէհու,

—Սէվկիւլիւ վալիտէմ, տէտի, բօսթա իլէ բէք կէճ կիտէր, վէ պէնիմ տէ պէքլէմէեէ վագթիմ եօք տուր։ Իմտի, էկերչի պէնի սէվէրսէն, էմի էթ քի, խբզմէթքեարլարբմբզտան էն սատբգբ պիր պէյկիրէ սիւար օլբպ, վէ հէր կիւնա ֆէտաքեարլբզբ իտէրէք, պիր ան էվվէլ մահէլլի մագսուտէ վասբլ օլսուն, զիրա միւլահազա էթ քի, պու տիւնեատա պէնիմ էն սօն արզում վէ սէպէպի մէսէրլէթիմ պու տուր։

—Դբ՛զբմ, տէտի մատամ տբ Սիմէօզ, սէվինճ պազէն միճիզլէր իճրա իթթիրիր։

Մուախխէրէն մէրգումէ գատքն, գբզբնբն օտասբնտան տիշարբ չբ-գբզ, պիր գաչ տագբգա սօնրա ավէթ իթտի։

Ժան, սիւալ իթմէք թարզբնտա վալիտէսինէ աթֆբ նազար իյլէմէսինտէ, մատամ տիւշէս, քէլամա ազազլէ,

—Դբ՛զբմ, տէտի, շիմտի Անթուան, բէտէրինին ախբրբնտա պուլունան արապ աթլարբնտան էն սէրի իւլ հարէքէսի իւզէրինէ օթուրարագ, եօլա չբգտբ։ Մէրգում խբզմէթքեար իլք մէնզիլի բէք սիւրաթլէ գաթ իտէճէք, վէ իքինճի մէնզիլ պաշբնա կէլտիքտէ, հայվանբնբ թէպտիլ իյլէեէճէք տիր։ Հասբլբ պիր սաաթ վէ պիր տագբգա պիլէ տուրմաեբպ, բիւզկեարբ վէ շիմշէքի պիլէ կէչէճէք տիր։

—Աճապա նէ՞ գատար զէմանտա Պրէսթէ վասբլ օլապիլիր։

—Օթուզ սէքիզ եախօտ գբրդ սաաթտա։

—Տիմէք տիր քի իւչ կիւն իլէ պիր գաչ տախի սաաթտա Բընէ Բարիզէ կէլէպիլիր։

—Շիւպհէսիզ կէլէպիլիր, գբզբմ։

—Ա՛հ, տէտի Ժան, օլ տէրէճէ եավաշ պիր սէտա իլէ քի, վալիտէսի պիլէ իշիտէմէտի, ա՛հ, Բընէնին միճիզլէր իճրա իտէճէկինի, վէ միմքինսիզ օլանբ միանքին տէրէճէսինէ իյսալ իտէճէկինի պիլիրիմ, լաքին եա՛ Բէպպ, պու իւչ կիւն բէք ուզուն տուր, վէ Բընէ-

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(89)

—

ըէթտէ, «Պէն սէնին մաթլուպունու բէտտա իտէպիլի՞միյիմ» մանէասընտա իտի։

Պատէհու Ժան քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Եաղը եազմադ իսթէրիմ, տէտի։

—Եաղը եազմա՞գ մը իսթէրսին, տէեու թէքբարլասը մատամ տը Սիմէօզ ֆէվգէլատէ պիր թէճճիւպլէ։

—Էվվէթ։

—Քիմէ՞, գբզբմ։

—Քէնտիսինէ, եանի Բընէեէ։

—Իյի ամմա, գբզբմ, եաղը եազմագլբղա միւգթէտիրէ տէյլսին։

—Ա՛հ, զայիֆ օլտուզումու պիլիեօրում, լաքին էշէտտի միւրատբմ սաեէսինտէ, լազբմ օլան գուվվէթի պիր տագբգաճբգ օլսուն իսթիհսալ իտէպիլէճէկիմէ էմինիմ։ Պունտան տա գաթինազար եազաճաղբմ մէքթուպ, ուզուն օլմաեաճագ տբր։

—Գբ՛զբմ, էկէր իսթէր իսէն, սէն սէօյլէ տէ, պէն եազաեբմ։

—Խա՛յր, վալիտէճիյիմ, նիշանլբմա եազաճաղբմ սաթբրլար, պէնիմ քէնտի էլիմէ եազբլմասընտա, պիւյիւք ֆարգ վար տբր, զիրա շիւպհէ եօք տուր քի, մէզքիւր սաթբրլար, պէնիմ սօն էսէրիմ օլաճագ տբր։

Տիւշէս արթբգ իսրար իթմէեէրէք, Ժանըն գարեօլասը իւզէրինէ քիւչիւք պիր եազբխանէ գօյտու, մէքթուպ քեաղբտբնը հաղբրլատը, վէ գալէմի տախի միւրէքքէպ հօգդասընտա պաթբրտբգտան սօնրա, մէզպուրէեէ թագտիմ իթտի։

Ժան, զայիֆ բարմագլարբ լլա մէզքիւր գալէմի հէնուզ թութմուշ իքէն, գալէմ էլինտէն տիւշտիւ, վէ վալիտէսի տախի,

—Էյ վահ, գբզբմ, կէօրիւեօրսուն քի, գատիր տէյլսին . . . տէտի։

Ժան, աղբր պիր եիւք գալտբրան ատէմլէր կիպի, ֆէվգէլատէ պիր ճահտ իպրաղ իթտի, վէ անլբնտան սօղուճագ թէր տանէլէրի ագտբղբ միսիլլիւ, եանագլարբնտա տախի ճիւղիճէ գբրմբզբլբգ հասբլ օլտու, վէ վալիտէսինէ խիթապէն,

—Պա՛գ, վալիտէ, գուվվէթիմ հէնուզ քէմալտէ տիր, տէտի։

Ֆիլմագբ պիչարէ գբզ, տիթրէր էլիյլէ գալէմի թութուպ, վագաա պիր ազ չբրբբսբզճա, լաքին օգունուլուբ տէրէճէտէ աթիտէքի սաթբրլարբ եազտբ.

«Ճէսուր օլուն, Բընէ՛, զիրա սիզէ բէք պիւյիւք պիր քէտէր խապէրի կէօնտէրիեօրում։ Իմտի, ազիզիմ, ունուտուն արթբգ վագթիլէ խաեալ իթտիկիմիզ բիւեալարբ, ունուտուն պիզիմ թաթլբ միւսթագպէլիմիզի, չունքի հէր շէյ պիթտի, վէ պէն տէ էօլմեեէ կիտիեօրում։ Ա՛հ, պէնիմ պէտպախթ տօսթում, մէկէրչի պէնիմ գատէրիմ պու իմիշ, պիլմիշ օլունուզքի, տիւնեատա հիչ պիր շէյ եօգ տուր քի, պէնի գուրթարապլբսին, եախօտ պէնիմ սօն սաաթբմբ, եալբնբզ պիր կիւն իչին օլուն կէճիքտիրէպիլսին։

«Պէն քի, գալպիմի զաթէն սիզէ վիրմիշիմ տիր, պէն քի, էօմրիւմիւ տախի սիզէ վիրէճէք իտիմ, կէլին սիզ տէ, վէ սօն նէֆէսիմի թէսլիմ իթտիկիմ սբրատա, եանբմտա պուլունուն։ Էվվէթ, Բը՛նէ, արզու իտէրիմ քի, սօն սաաթբմտա պիլճիւմլէ սէվկիւլիւէրիմ եանի վալիտէմ, բէտէրիմ, վէ սիզ եանբմտա պուլունասընբզ։ Իշպու մէսէրբէթի հագդբմտա տիրիզ գբլմամասընբ ճէնապը Հագդտան թէմէնի իտէր իսէմ տէ, գօրգարբմ քի պունուն վագթի կէչմիշտիր . . .

«Ֆագաթ նիհաեէթ չալբշաճաղբմ քի, սիզէ պէքլէյիմ . . . իմտի կէլին, հէմ պիր ան էվվէլ կէլին. . .

«ԺԱՆ»

Կէնճ գբզ, պալէատէքի միւքէտտէր մէքթուպուն սօն լուղթինի եավարգտան սօնրա, քէնտիսինի թութմագտա օլան սախթէ գուվվէթի թիւքէնտի, վէ ագլընը տախի զայպ իթտիկինտէն, մատամ տը Սիմէօզ, մէզպուրէնին ագլընը պաշընա կէթիրմէք իւզրէ, թաղէ սու իլէ գուլագ թօղուլարբնը եը-գատը, վէ պուրնունա տախի շէ-

չարէ մասուրն, վիճուտլէրինին ա-ղբրլբղբ ալթընտա պօղուլարագ թէ-լէֆ օլտուղունու մէյլեուսիեէթլէ միւշահէտէ իյլէմիշլէր տիր։

—Նէբթիւն նամ Նօրվէճիա կէ-միսի, փետրվար 19 տա Սգօչիանքն Ֆօրֆար սէվահիլինտէ դազազէտէ օլարագ, տօգուզ քիչի թէլէֆ օլ-մուշ տուր։

—Միճթէմէյի Ամերիգանքն Գլէվլանտ չէհրինտէն, Գուրիէ տէղ էթագ Իւնի զաղէթասընա յուն-վար 31 թարիխի իլէ աթիտէքի թէ-լէկրաֆնամէ քէշիտէ օլքնմբշ տբր։

Պու քէրէ Ֆիլատէլֆիատան չէհ-րիմիզէ տէրիսի թաշա թահվիլ օ-լբնմագտա օլան իւչ եաշընտա պիր չօճուգ կէթիրիպ հէքիմիէրին մու-այեէնէսինէ իհալէ իյլէտիլէր։ Զօ-ճուղքն էթի մէրմէր կիպի սօուգ վէ սէրթ օլուպ, հէր ն

ԻԼԱՆԱԹ

(Շէհիր էմանէթինտէն)

Զէքմէճէյի քէպիր գաղասը յլա Իզմիտ Թապի Գանտրէ վէ միւլհադաթընտա Շէյխանլար նահիեէսինտէ մէվճուտ օլան աշար զախիրէսինին ֆիրուխթի զըմբընտա միւզայիտէսինին իճրասը յլա, իշպու շուպաթըն 21 ինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն շէհիր էմանէթի միւլհագաթ իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Մ.

Կէտիք փաշանըն Պալի փաշա ճատտէսինտէ 104 նօմէրօ իլէ աչըք օլան հազըր պիր էճզահանէնին մահիէսի տախի պիր լիրայա օլարագ, տէրունինտէ պուլունան փէք կիւզել ճամէքեանլարը, վէ Թագըմ օլարագ Թէքմիլ վազարիա վէ քաթրամիճարարը, վէ Թէքմիլ լէվազիմաթտան մատտէ, էմնաֆճա մուայէնէ օլունապիլէն Թազէ վէ Թէքմիլ էճզալարը յլա, Թէքմիլի օն պին ղշա. Թալիպի օլանա, սահիպի բուտէթի իլէ սաթըլճագ տրը։

Հալբճը օղլունտա, Ս. Ստեփանոս քիլիսէսի ճատտէսինտէ, 26 նօմէրօլու օլան քեարկիր էվ վէ ալթընտաքի տիւքքեան վէրկի քօչանընտա եազըլտըղը կիպի քէզա ան պին ղուրուշա սաթըլըր, վէ Թալիպի օլանլար Պալի փաշատա 104 նօմէրօ էճզահանէտէ սահիպի իլէ գօնուշապիլիր։

ՖՐԱՆՍԷԶ ՎԱԲՕՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մ. ԲԱԴԷ ԷՆԷ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Մարսիլեա իլէ Բօթի պէյնինտէ նիզամընտա վաբօր իշլէթիրիր։ Վաբօրլար 15 կիւնտէ պիր Մարսիլեատան հարէքէթ իտիպ Իսթանպօլա կէլիրլեր վէ հեր օն պէ կիւնտէ Զարէնպիհ կիւլերի Իսթանպօլտան հրէքէթլէ, Թրապզոն վէ Պաթում, վէ Բօթիէ, վէ օրատան գալգըպ ուղղու Իսթանպօլա վէանտէն չարուգ սուրէթ է Մարսիլեաա կիտէր։

Նավլուն վէ մալ եիւքէթիլմէք վէ մուամաթը սայիրէ ալմագ իշին, սահիպի իմզաա միւրաճաաթ օլունա։

ՍՃԷՆԹՕ
ՐՕՊԷՆ ՐԷՊՈՒԼ
Մօմհանէ սոգաղը, Ն- 114

ՔՆՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ըստ նորագոյն Պատմական, Լեզուաբանական և Բանասիրական տեղեկութեանց

Յ Ա. Մ. ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ՄԱՍՆ Ա.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

1880

Ինչպէս որ անուանէն կիմացուի թէ այսչափ դարաւոր Հայոց պատմութեան վրայ քննութեան ելնելն ամեն գրագիտի գործ չէ. իւր անուան տակ գործոյն ամենածանր աշխատութիւնը կը տեսնուի. սանկ գործի կամ աշխատութեան մը շատեր անհամ եր կսպասէին և ամեն ժամանակ գրավաճառաց դիմելով կը հարցուցանէին թէ Ա. Դարագաշեանի Քննական Հայոց Պատմութիւնը ելա՞ւ արդեօք. արդ՝ Արգոյ հեղինակը խնդրէ՝ որ ժողովրդեան փափաքածը իրենց տալու համար աղդարարեմք թէ սոյն ամենածանր աշխատութեան առաջին մասը ելաւ ի գին մէկ արծաթ մէճիտի. կեդրոնատեղին է Յ. Դավաֆեան գրավաճառանոցները Զաքմագճըլար փողոց. թիւ 20 և Բիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23 և ուրիշ Հայ գրավաճառաց քով։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ.

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱԼԷՍ. Օ ՏԸ ԳՕԼՕՆԵԸ.

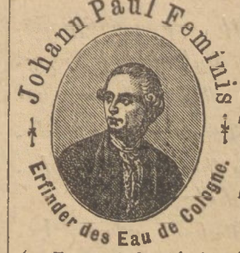

Օ տը Գօլօնէրը էն ալէսսը 1693 սէնէսինտէ ԺԱՆ ԲՕԼ ՖԷՄԻՆԻՍ ին իճատ էյլէտիյի, վէ ԺԱՆ ԱՆԹՕԱՆ Ֆաբրինանը Միլան շէհրինտէ 139 նիւմէրօլու ՀօշԹրասը խանէսինտէ իմպիքտէն կէչիրտիյի Օ տը Գօլօնեը տրը։

Շիէնին իւզէրինտէ գըրմըզը վէ մահպիր մարգա վար տրը։

Իշպու Օ տը Գօլօնեը եալընըզ Գալաթատա Մուսմանէ սոգաղընտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Ժօզէֆ Է. Ֆլօրիանին 32 նիւմէրօլու մաղազասընտա սաթըլըր։

SIROP ET VIN DE DUSART

Տիւսարը, Լաքթօ-Ֆոսֆաթ տը Շոնամ էճզա իլէ Թէրթիպ օլունան շուրուպ վէ շարապը, բէնքսիզ վէ զայիֆ քիմիքլի չօճուգլարա, վէ սէրբիմքտէ օլան գըզլարա, զայիֆմիզաճ դատընլարա, կիւմրահ սիւտէրի պուլունմագ արզուլէեէն սիւտանալարա, եէշիլ իսհալը օլան չօճուգլարա, խասթալըգտան հէնուզ չըգանլարա, զայիֆլէնմէյ իթթիարլարա, կէօյիւս խասթալըը օլանլարա, վէ եէմէյի կիւճ հազմ իտէնլէրէ, եէմէք եէմէյէ իշտահը օլմսեանլարա, վէ զայիֆլիք վէ գուվվէթսիզլիքտէ գարար գըլան պիլէճիմէ խասթալըգլարա, Բարիսին հէքիմլէրի մէգքիւր էքի մուալիճէլէրի թավսիյէ իտէրլէր։ Գըրըլան քէմիքլէրի տէ եէրինէ կէթիրիպ վէ եարալարը գուրուԹուպ գաբաթըրլար։

SIROP

DE QUINQUINA FERRUCINEUX
De Grimault et Cie.

Բարիս էճզահանըլարընտան Կրիմօ վէ գումբանեասընէն չէլիքլի վէ գընագընլար շուրուպու.

Տիմաղա խօշ կէլէն իշպու պէրրահ շուրուպտա, ինանա գուվվէթ վիրէն գընագընատան մատտա, գանըն պաշլըճա անասրընտան օլան չէլիք տախիվար տրը։ Բարիսին էն միւթէպէր հէքիմլէրի, բէնքսիզլիի տէֆ իթմէք, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտլէրի սէրբիմէսինի գալայլաթմագ, վէ գուվվէթսէն տիւշմիւշ ատամլարա գուվվէթ վիրմէքիչին, մէգքիւր շուրուպու իսթիմալ իտէրլէր։ Դատընլարըն էքսէր տէֆա տիւշար օլտուգլարը գանսըզլըգ, վ Լէօգօրէ Թապիր օլունան գատընլարա մախսուս խասթալըգտան նէչէթ իտէն, վէ Թէհամիւլ օլունմագ տէրէճէտ օլան մրտէ աղըլարընը անինտէ տէֆ իթտիկի կիպի, գատընլարըն ատէթինի նիզամինտա տէվամ իթտիրիր վէ գօլայլաթտըրը։ Բէնքսիզ, լիմֆալը, վ սրբրաճալը չօճուգլարա տախի հէքիմլէր պու շուրուպու վիրիրլէր։ Վէհամըլ իշպու շուրուպ, իշտահը ուշար, եէմէյի գօլայ հազմ իթտիրիր, վ չալըշմատան վէ եա ուզուն մուատէթ տէվամ իտէն խասթալըգ սէպէպինտէն գանլարը ազալիրլ օլան պիլճիմէք քէսանա ֆայիտէլի տիր։ Պունու գուլլանան չօգ սիրմէյիպ մուհասէնաթընը կէօրիւր։

ԿՐԻՄՕԼ Վէ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ ԶԷԼԻԲԻԼԻ Վէ ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ ՇԱՐԱՊԸ

Իշպու մուալիճէտ պուլունան շարապը, տօղրուատան տօղրու Մալտան սաթըն ալմըշդ տրը. ֆապրիգամըզ, էն ազը օն սէնէլիքտէն աշաղը շարապ իսթիմալ իթմէզ։ Իշպու շարապ, ատատա գուվվէթ վէրիր, եէմէյի հազմ իթտիրիր, վ մտէյէ ֆայիտէլի տիր։ Տիմաղա բէք խօշ կէլիպ, «Քին քինա ժօն բօսեալ» Թապիր օլունան գընագընաեա մախսուս ահբլըղը վար տրը։ Ահբլրղը ազ վէ ահբլըղ օլմսեան գընագընալը շարապլարըն խասթիմալ օլունմասընը Թավսիյէ իտէրիգ։ Սաթըլըր պէօյիւք է ճզախանէլէրտէ։

ՕՐԻՆԵՑ

Զինկեանէ Գըզընը օն իքինճի ճիւզի չըգմըշ օլուպ, վէ Թէքմիլ Թագըմ կէրէք մանթպասմըշտա վէ կէրէք քիթապճըլարտա սաթըլմագտա օլտուզունտան, վէ մէզքիւր քիթապը օգուեանլարըն քեաֆֆէսի տախի Թէլէզզիւզ իտէրէք մէճմուն գալմագտա պուլունտուգլարընտան, կիւզել բօման օգումագ արզու իտէնլէրին, իշթիլասընա հիմմէթլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

ՏԱՐԵՐՔ

ՀԱՆՐԱՀԱՇՈՒՈՑ

Գաղղիոյ Լիսէներուն ծրագրոյն համեմատ

ՑՕՐԻՆԵՑ

Պ Ց. Թ-ԷՐԷԱ

Նախկին աշակերտ Կայսերական Լիսէի և Համալսարանի դասատու չափական և բնական գիտութեանց

Սոյն գիրքն կը պարունակէ հանրահաշուական գործողութիւններ, Ա. Բ. և Գ. աստիճանի հաւասարութեանց, նոյնպէս փոխադարձ հաւասարութեանց, մեծագունի եւ փոքրագունի, յառաջատուութեանց և նշանակաց վերայ քնդարձակ տեղեկութիւններ և իւրաքանչիւր դասուց վերայ վարժութիւններ. գալով առաջարկութեանց զայնս բազմատեսակ ընելու և կընճռոտներու լուծումը դիւրացնելու խնամք տարուած է։

Աղգիս մէջ առաջին գիրքն կարէ համարուիլ ուր երկրաչափական առաջարկութեանց լուծմունք քննադատուած են, կանոնները խմաստասիրելով հետեւցուած են գործողութիւններէ, տեսականն արդիւնք եղած է գործնականին և ոչ թէ փորձէ առաջ վերացեալ կանոններ դրուած են, որք անհասկնալի կը դառնան աշակերտին և միայն նորա միտքն մեքենայացնելու կը ծառայեն։

Կեդրոնատեղին է Ց. Դավաֆեան գրատուն, նաև ուրիշ Հայ գրավաճառաց և Բերայ Վայսի գրատուներ։

Գինն է մէկ քառորդ ոսկի Օսմ.

Էլպէթթէ մէքթէպլիէրիմիզ վէ իլմի ճէպր արզուսունտա պուլունան շակիրտլէրիմիզ, Թագաորեան էֆէնտիներն շու զայէթլէ զահմէթ վէ քիւլֆէթլէ վիճուտէ կէթիրիլմիշ պուլունան էսէրի միֆիտինտէն մէճմուն վէ միւթէշէքքիր օլարագ իսթիֆատէ իտէճէքլէր, վէ Թէշվիգէ հիմմէթ վէ միւսարաաթ էյլէեէճէքլէր տիր։

ՑԻՇԱՏԱԿԻ

ՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆԻ ՄԸ

Սոյն գիրքը որ Մամուրեան էֆէնտիի մէկ նոր Թարգմանութիւնն է, Իզմիրէն հասած ըլլալով, կը ծախուի Եէնի ճամի, Զիլինկիրլէր ճատտէսի Թիւ 2, Ս. Ղուկասեան գրատունը։ Գին 2 ֆրանք։

Ա

LA BELLE JARDINIERE

Ա. ԼԱ ՊԷԼ ԺԱՐՏԻՆԻԷՐ

Վ. ԹԻՐՆԿ Է ԳՈՒՄ. Վ. ՇԸՄՍԻ.

Գալաթասա Քարա քէօյտէ վագը 27 նիւմէրօլու մաղազանըն աշաղը գաթընտա էրքէք վէ չօճուգլար իչին Բարիս վէ Վիէննանընն պիրինճի ֆապրիգալարը մամուլաթընտան օլարագ եաբըլմըշ հազըր էսվապ վէ գատընլար իչին մանթօլար սաթըլըր։

Մէղքիւր մաղազանըն իւթ գաթընտա տախի Բարիս վէ Լօնտրանըն պիրինճի ֆապրիգալարը մալէրինտէն էնվայի ճինս գումաշ թօքանան վէ արշը՝ իւէ սաթըլմագտա տրը։

COMPAGNIES ANONYMES FRANÇAISES

ՏԷՆԻԶՏԷ ՄԱԼ ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԻՏԷՆ ԱՆՕՆԻՄ ՖՐԱՆՍԸԶ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Իշպու գումբանեալարտան Գընդ-էր Մ-էրիմ 1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի է-ղ դէնճ ֆրանգ
Մէլ-ղէն 1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի է+է դէնճ ֆրանգ
Բրէվօր-ն 1869 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի է+է դէնճ ֆրանգ
Սէ+է-էրիրէ 1836 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի պէր պուր-է դէնճ ֆրանգ տրը։

Պալէատէ իշար օլունան տէնիզ սիկուրիթասը գումբանեալարը, պիրլէշմիշ օլտուգլարընտան, վէ քէնտի իհթիեաթ ագչէլէրինին ճէսամէթի հասէպիէլէ, ղաեէթ ֆայիտէլի շարթլարա սիկուրթա իտիպ վէ թէէմինաթը միւքէմմէլէ էթա իտէպիլիրլէր։

ԽԻԼԱՍԱ

Սա է-ղ դէնէլէրին հասըլմըը

1876 տա հասըլ օլան քեար	684,266	ֆրանգ
1877 » » » »	371,547	»
1878 » » » »	347,256	»
Եէքիւնի քեար	1,403,169	»

1878 դեկտեմբեր 31 տէ օլան ընեէդնը

Սէրմաեէ	8,500,000	ֆրանգ
Քեարտան ալըգօնմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,763,566	»
Թէհլիքէեէ գարշըլըգ հրֆզ օլունմուշ ագճէ	1,823,314	»
Եէքիւն	12,086,880	»

Իսթանպօլ աճէնթասու
Մ. Ժ. ԱԼՊԻՆԻ

Ահէնցիախանէ, Գարա քէօյ քէօբրիւսիւ գուրպճինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա տրը։
Թէլլալը մախսուսը
Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ

LA CENTRALE

Լ. ՍՍ. ՆԹՐԱԼ

Լ. ՔԷՍ ՄԷՐԻՏԻՕՆԱԼ

Լ'ԻՆԻՎԷՐՍԷԼ

Մէղքիւր իւչ Ֆրանսզ սիկուրիթա գումբանեալարը, մուայէն ֆիեաթլա աթէշէ գարշը սիկուրթա իտէրլէր։

Մահէլլը մէրքէզի, Բարիստէ Ռիշլիէօ սոգաղընտա 108 նիւմէրօտա տրը։

Մէղքիւր իւչ գումբանեալարըն, մէմալիքի Շահանէ իլէ Եունանիսթանըն պաշ աճէնթասը, Իսթանպօլտա միւսիւ ՖՈՐԹԻՆԷ ԺՈՒՐԱՆ տրը։

Թաֆսիլի մալիմաթ ալմագ, վէ էպիէլէրինի սիկուրիթաեա վաղ իթմէք խնդէեէլէրին, Գարաքէօյ քէօբրիսիւ գուրպճինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա պաշ աճէնցախանէ, վէ Գալաթատա էսքի պօրսա գարշըսընտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Մարքիզիէ, վէ Գօնթուար Մարիթիմ, Մէլիզին, Բրէվօիանա, վէ Սէքքիրիթէ Նաման տէօրթ Ֆրանսզ սիկուրիթա գումբանեալարը շիրքէթիին Թէլլալը մախսուսը միւսիւ Տ. Գուրթէլլիէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ՍԱՐՐԱՓԻՏԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 1 Մարտ

Ինկլիզ գօնսոլիտի	98-15/16
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-5/8
» » գաբանտը	10-1/2
1865 Իսթիգրազը	11-3/4
1869 »	11-5/8
1871 »	64-3/4
1872 (Պօն տիւ Թրէզօր)	13-1/4
1873 »	10-3/4
Օսմանլը Պանգասը	11-8/8
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	84-1/4
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	55-1/8
» իսթիեազլը (չըմէնտը.)	84-3/
Տէվլէթը Ալիէնին 1877 իսթիգրազը	76-3/4
Տաիրա սանիեէ	65-
Մըսըրըն Բօչիլտ իսթիգրազը	84-7/8
1877 Մաճարիսթան էսհամը	85-7/8
Դամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 1 Մարտ

Ֆրանսզ ֆոնտսու 3 %	82-95 (.)
» » 3 % Ա. մարթիսանը	85-75
» » 5 %	115-77
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-67 1/2
» » գաբանտը	10-60
1865 Իսթիգրազը	62-50
1869 »	60-
1873 »	53-75
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	37-75
Օսմանլը Պանգասը	543-75
Գրէտի Լիոնէ	911-25
Ռուս ֆոնտսու 5 % (1877	89-3/16
Ռուսիանըն Շարք իսթիգրազը	60-1/8
Իթալիա ֆոնտսու	80-45
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	282-50
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	16-1/8
Դամպիս Լօնտրա իւզէրինէ	25-23

Բարիս, (Պուլվար) 1 Մարտ

Ֆրանսզ ֆոնտսու 5 %	116-02 1/2
Էսհամը Ումումիէ	10-60

Վիէննա, 1 Մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	118-15
Ռումէլի տէմիր եօլ Թահվիլաթը	17-80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. փեար. 19 ագշմ. գր.	11-21
» » » 20 սպհ. աչ.	11-30
» » Էն եիւքսէք	11-34
» » Էն աշաղը	11-30
» » Սաաթ 5 տէ	11-32
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	-
1865 » » 6 % ֆ.	-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	-
1872 » (Պօն տիւ Թրէզօր	-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	-
Ռումէլի չըմէնտըֆէր	38-1/4
Ռէօր Բ-ր-	07-1/2
Հէվալէսիզ Բ-ր-	05-
Ագչէ ֆայիզի %	-09

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6 %	-
Սօսիէթէ Ժէն 6 %	-
Իսթանպօլ Պանգասը	-
Սօսիէթէ Օթօման	-
Թրամվայ 5 %,	-
Լավրիօմ (մատէն)	-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկլիզ լիրասը	110-
Ֆրանսզ ալթունու	87-19
Բօլ	90-03
Գրիմիզ ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-37
Մէթալիք	121-
Պէշլիք	121-
Պագըր	465-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	8-53

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	900-
Էն աշաղը	862-05
Սաաթ 5 տէ	877-05